47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 810 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16/29 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 13 ՁԻԼՀԻՃԱԷ 1321 — 16 ՇՈՒՊԱԹ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պոյազ Ալի Մասաէ՝ի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ կամ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
اومیه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	100 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՈՐ ՎԷՊԸ
Ռուսինեբոյի Ճամբուն Վրայ
ՅԱՋՈՐԴ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱՆԿՈՒՄՆԵՐ

Ըսի Ըսաւ

Շաղակրատութիւնը, պարապ խօսքերու հետամուտ ըլլալը, իրեն հետ բնաւ առնչութիւն չունեցող խնդիրներու քիթ խօթելը՝ առաջ կ'ելներու բաժին էր և պառաւներ ու տունէ տուն պտրտողներ միայն անով կը պարապէին։ Հիմա սակայն այնչափ ընդհանրանալու վրայ է այս ախտը մեր մէջ որ, չատեր փոխանակ իրենց անձնական գործերուն վրայ խորհելու, բոլորովին անձնատուր եղած են ուրիշներու ընթացքին և առուանց մինչև իրիկուն մարդ կը փնտռեն որպէս զի աս ու ան բամբասեն՝ սուտ կամ իրաւ ըսի ըսաւներով։

Անցածները փորձառու վաճառական մը իր անանկացած մէկ պաշտօնակիցին կեանքը նկարագրելով,

—Անոր համար անանկացան անոնք որ, ըսաւ, իրենց գործը ձգած՝ ուրիշներուն գործերով կը զբաղէին։ Եթէ մնանկացողները մի միայն իրենց յաճախորդները գոն ձգելու և գործը զարգացնելու միջոցներուն վրայ խորհէին, ապահովապէս այս դժբախտութիւնը իրենցմէ հեռու պիտի մնար։ և սակայն անոնք մինակ խօսելով, բամբասելով ալ չբաւականանալով, Մանչէսթր, Մարսիլիա և ուրիշ առեւտրական կեդրոններէ իրարու ղրկած նամակներն ալ ամբողջ ուրիշներու գործառնութիւնները բամբասելով կը լեցնէին, չատ քիչ տեղ միայն յատկացնելով իրենց գործերուն։

Փորձառու մարդուն այս դիտողութիւնը չատ արդարացի էր, քանի որ առեւտրական ընդարձակ գործառնութիւններ ունեցող վաճառական մը հազիւ հազ իր գործին կրնայ հանիլ օրն ի բուն աշխատելով։ Արդ, եթէ այդչափ թանկագին ժամանակը ուրիշներու արարքը քննադատելու յատկացնէ մարդ, իր գործերուն վրա՛յ ե՞րբ պիտի խորհի։

Աւելի ողբալին սակայն սրճարանի ու գինետան մարդոց վիճակն է. հինգ տասը հոգի կը հաւաքուին սեղանի մը շուրջ ու կը սկսին խօսիլ այնպիսի նիւթերու վրայ, որոնք իրենցմէ փարախներով հեռու են ու բնաւ առնչութիւն չունին իրենց կեանքին հետ։ Մէկը կը խօսի, միւսը անկէ աւելի բանգէտ երեւնալու համար առարկութիւն մը կ'ընէ, կամ նոր բան մըն ալ ինք կը խօսի, և այսպէսով ժամեր կ'անցնին դատարկ ու զուր։

Ուրիշներ՝ աղքատ ընտանիքներ, նպարավաճառէն ապառիկ կը գնեն կազը և մինչև գիշերուան ժամը հինգ վեց մէկտեղ հաւաքուելով, կը սկսին մէկին հարստութիւնը հաշուել, ուրիշին կինը բամբասել և կամ ո՛ և է աստիճանակիցի մը միսը ծամել. մինչդեռ եթէ այդ փճացած ժամանակը օգտակար ընթերցանութեան մը կամ ձեռագործի մը յատկացնէին, ապահովապէս ամսական փոքրիկ խնայութեամբ մը կրնային նեղ օրերու համար դրամար մը մէկդի դնել։

«Ձեր խօսած պարապ խօսքերուն հաշիւը պիտի տաք» ըսած է Յիսուս, կարծես յատկապէս խրատելու համար շաղակրատներու այս դասակարգը։ Մինչդեռ Առաքեալը ա՛լ աւելի բացայայտ խօսելով, մանրամասնօրէն պարզած է լեզուին դերը ու զգուշացուցած է հանրութիւնը չատախօսութեան, պօսպոլոզութեան վնասակար հետեւանքներէն։

Բանի՞ քանինե՛ր արդեօք Առաքեալին այս խրատին կարեւորութիւն չտալով՝ զոհուած են իրենց չատախօսութեան։ Շատեր սակայն իրենց ապերասան լեզուին ամենածանր հետեւութիւնները կրելէ ետք իսկ չեն կրցած զգաստանալ, որովհետեւ չատախօսութիւնն ալ անբուժելի հիւանդութիւն մ'է, և անգամ մը անկէ վարակուողը չատ դժուարաւ կրնայ բժշկուիլ։

Խոհեմ մարդը միշտ սանձ կը դնէ լեզուին և այն ատեն միայն կը խօսի, երբ անհրաժեշտ կը դառնայ իր խօսիլը։ Որովհետեւ չխօսած բանէն բնաւ վնաս չի տեսներ մարդ, մինչդեռ անուշադրութեամբ բերնէն սպրդած մէկ անճահ բառը կրնայ դժբախտութիւններու շարք մը բանալ գլխուն։

Խօսելու մարմաջը աւելի նորահաս երիտասարդներուն վրայ կը տեսնուի, որոնք իրենց հմտութիւնը փայլեցնելու համար կը խօսին, կը վիճին այնպիսի խնդիրներու վրայ որոնք խիստ բարձր են իրենց ձեռնհասութենէն և բնաւ չեն հաշուուիր միջավայրին հետ։ Ժամերով իրարու հետ կ'առնեն կուտան, կարծիք կը փոխանակեն, բարձր բարձր կը պոռան, շատ անգամ կը կռուին իսկ սանձած բառերուն ճշդութեան, աւելի աղէկ չէ՞ն ըներ եթէ լռեն ու գոնէ ծաղրելի ըլլալէ ազատ մնան։ Ինչ կը շահին ուրիշներու նկատմամբ չարախօսելով. դիցուք թէ, շատ մը թերութիւններ, անտեղի արարքներ գտան ո՛ և է ծանօթի մը վրայ, ինչ շահ կայ ատկէ իրենց։ Մինչ ուրիշը բամբասելով մարդ իր անձը բարձրացուցած կ'ըլլայ։

Ժամանակը թանկագին է, դայն պարապ տեղ վատնելը յետադիմութեան ու թշուառութեան առաջին քայլն է։ Նախանձելի բարձրութեան հասնիլ փափաքողը, պէտք է բոլորանուէր կերպով փարի իր գործին, զբաղումին, ու մի միայն անոր վրայ խորհի ու անոր համար խօսի։

Ուրիշի կեանքը քննադատելով ժամանակ անցընողը, ըսի ըսաւով շաղակրատողը անկումի ճամբան փութացուցած կ'ըլլայ իր առջեւ։

ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ ՄԷԿ ՆԱՄԱԿԸ

Իզմիրէն բարեկամ մը կը հարցընէ մեզ թէ ինչո՞ւ լռութիւն կը պահենք Արեւելեան Մամուլի դէմ որ խաղալիկ դարձած աժեմ չատեներուն ձեռք, ոգեղ ակնարկութիւններ կ'ուղղէ իր մէկէ աւելի թիւերուն մէջ, Մանզումէի հասցէին։

Իբր պատասխան մեր մեծայարգ բարեկամին, ստորև կը հրատարակենք Արեւելեան Մամուլի յաւէտ ողբացեալ հիմնադիր-խմբագրապետ Մատթէոս Մամուրեանի (Շանտուր) մէկ նամակը, որ կը ցուցնէ թէ մեծանուն մատենագիրը ի՛նչ վերաբերում կը տածէր այն անձանց դէմ որոնք հիմա Մանզումէի մէջ կը գտնուին։

Ցաւալի է որ Մամուրեանի զաւակն ու յաջորդը գործիք կ'ըլլայ այս կամ այն սինլքորներու ձեռք սրոնց գովեստները ամսական մէկ մէճիտիէի վճարումով չահիլ ամենադիւրին գործ էր։ Յորչափ Արեւ. Մամուլ իր վրայ կրէ պատկերը ու անունը յարգելի դրագէտին՝ Մատթէոս Մամուրեանի, չի դադրիր մեղի համար նուիրական աւանդ մը ըլլալէ, քանի որ երկու թերթերու երեսին մեծանուն վարիչներն ու խմբագրապետները Մամուրեան և Փանոսեան գաղափարի զգացումի, և անկեղծութեան այնքան սերտ գործակցութիւն մը ունէին։ Մեզի համար ամենէն ըղձացուած բանը Մամուրեան որդին տեսնելն է իր հօրը բարոյական բարձրութեանը հաւասար վիճակի մէջ, թէև ընդհանուր օրէնք մը միշտ խոտոր կերպով համեմատութեան դրած ըլլայ գրական մեծ մարդոց զաւակներ իրենց ծնողաց հետ։

Ահաւասիկ Մատթէոս Մամուրեանի նամակը նոյնութեամբ.

«Սիրելի Քասի՛մ,

Ամիսներ ու տարիներ կրնան անցնիլ բայց հին անկեղծ սրտեր չեն կրնար իրարմէ անցնիլ։ Յոբելեանիս առթիւ խորհրդաւոր ընտիր պարգեւով մը և ընտրելագոյն գրով ի վեր հանեցիք այդ ճշմարտութիւն, ցոյց տալով որ թէև ժամանակէ մ'իվեր՝ հրապարակի վրայ, նոյնպէս առանձինն իրարու երես նայելով լուռ ու մունջ կ'անցնէինք, բայց մեր սրտերը նոյն մտերմական սիրով կը բաբախէին, և հաւատացէք որ Շահնուր՝ ինչպէս «Բիւզանդիոնի»ի, նոյնպէս ուրիշ հրատարակութեանց մէջ Քասիմի թափանցիկ ու սուր մտքին արտադրութեանց կ'հետեւէր հեսաքրքիր, և քիչ մ'ալ կը նախանձէր որ նոր գրչին սահմանէն արտաքսեր էր Ա. Մամուլն զոր երբեմն այնքան սիրովին կ'զարդարէր։

Լալկանի պաշտօն վարելու տրամադիր չեմ, սիրելի ու ազնիւ Քասիմ,— մեր նշանաւոր մի գրագէտին (*) պէս որ լռութեան մէջ տքնելու դատապարտուած կ'երեւի այժմ,— յայտնելով որ Շահնուր ալ ամիսներով տառապագին կեանք մը վարեց գիւղն, և Եղիւսեան դաշտն, դուք ըսէք Սանդարամէտ գլորելու վրայ կ'թուէր, երբ կարծես թէ գիւղական օդին հետ նոր շունչ ծծելով և յոբելեանի զանգակին հետ աղնուախոհ բարեկամներու և համակիր գրիչներու թարմաւէտ ներշնչութեամբ ոգեւորուելով՝ միտքը փոխեց և քիչ մ'ուս ապրելու փափաքը ծնաւ սրտին մէջ։

Սակայն Շահնուր եթէ ոչ այս, ուրիշ անուամբ հրապարակ իջնելու համար, Ա. Մամլոյ մէջ, դեռ ևս չնորհքով երեւելու համար Քասիմի աշխատակցութեանն ալ կարօտ է, և կ'յուսայ որ մերթ ընդ մերթ այդ փափաքը կ'կատարուի։

Կարօտիս ու սիրով գրկելով Ձեզ
Մնամ անձնուէր
ՇԱՀՆՈՒՐ
Իզմիր, 1/12 Նոյ. 1899

ԿԱՆԽԻ՛Կ, ԿԱՆԽԻ՛Կ

Կանխիկ է Մանզումէի բաժնեգինը և իրենց յանձնարարութեան հետ դրամ չղրկողներ պարապ տեղը թերթի կը սպասեն։ Կանխիկի սկզբունքը բացարձակ է ներկայ տարեշրջանէն սկսեալ և կը խնդրենք որ մեր չվճարող բաժանորդները չվշտանան եթէ ընդհատենք թերթերու առաքումը։ Նոյն յանձնարարութիւնը պէտք կ'զգանք ընելու մեր մեծայարգ գործակալներուն ևս որ անյապաղ դանձեն ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ բաժնեգիններն ու նոր բաժանորդներուն անունին հետ ղրկեն նաև բաժնեգինը։

(*) Ե. Տէմիրճիպաշեան. Ծ. Խ.։

ԱՐՏԱՔԻՆ
ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ
ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՈՐՈՇ

ՍԻՊԵՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—ՀԱԲՈՒՆԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՔՕՐԷԱՑԻ ՄԷՋ.—ՌՈՒՍԻՈՅ ԲՈՂՈՔԱՀԱՒԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ.—ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՍՊԱՅԹՈՒԹԻՒՆԻ ՄԷՋ.—ՄԻԵԱՏՈՅԻՆ ԿՈՂՄԷ ՊԱՏԻՒՆԵՐ.—ՄԱՄՈՒԱՒՈՐ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ Մ. ԲԻԷՒ ԺԻՖԱՌԷ ԵՒ ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԷՆ.—ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ.

(Վերջին թղթաբերով եկած եւրոպական թերթերէն.)

ԽԱՐՊԻՆ, 23 Փետր.—Ժամը 7.4. Իրիկուն.—Նովի Քրայ (Նոր Երկիր) թերթին հրատարակութիւնը երբեմն երբեմն կը շարունակուի Բորթ Արթուրի մէջ։ Բայց մէ՛կ գրաչար միայն մնացած է քաղաքը։ Անցեալ շաբթուան թիւը հիմա ձեռքս է, և կը պարունակէ.—

1. Քաղաքին զինուորական հրամատար զօրավար Շեմսէլի մէկ հրամանագիրը, որ խստիւ կը պախարակէ գինովութեան հետեւանքները զօրքերուն համար, և կ'արգիլէ անոնց պերճանքի առարկաներ կրելը իրենց վրայ պատերազմի ժամանակ։ Կը հրամայէ որ զինուորական երաժշտախումբը չաբաթը երկու անգամ քաղաքին հրապարակներուն վրայ նուագէ։ Հրամանագրին ոճը եղբայրական մտերմութեամբ խմբագրուած է. հրամատարը ամէն անգամ որ խօսքը զինուորներուն կ'ուղղէ, «եղբայր» կը կոչէ զանոնք։

2. Ծովակալ Ալեքսէվի սրսապնդիչ հեռագիրները՝ ուղղեալ բոլոր այն հրամատարներուն որոնք ջոկատներ ղրկած են Մանչուրիա։

3. Ամուր Նանանգին Խաղախներուն կողմէ Զարին ուղղեալ հեռագիր մը, որով իրենց անձնուիրութիւնը կը յայտնեն։

4. Եճիսէյի տուամին պատմութիւնը։

5. Շնորհակալութիւններ առ Զարուէին, որ նախաձեռնարկը եղած է զինուորներուն հագուստ ղրկելու։

6. Ցօգտակ մը Քօրէա գտնուող Ճաբոնցիներուն վրայ, և անոնց ցամաք հանելու գործողութեանց յատկանշելը, որոնց խարիսխն է Սազէպօ, Ցուզանէն 150 մղոն հեռի։

7. Պատմութիւնը թէ՝ ի՛նչպէս Ռուսք Ֆրանսացիներուն յանձնեցին Ինքէուի բերդերն ու հեռագիրները։ Ռուս ջոկատին հրամատար գնդապետ Նիվատանսքի իր կողմէն Պառոն ֆօն Տէրհօվընը ղրկեր է Ֆրանսացի գնդապետ Ռուսէլի որ, իր պետին՝ զօրաքանի հաւանեցաւ և առաջին սանդուխէ մը վեր ելան։

Էռնէսդին կը պատրաստուէր սենեակի մը դուռը բանալ, երբ էրիկ մարդու մը բիրտ ձայնը լսուեցաւ մօտակայ սենեակէ մը։

Երկուքը մէկ կեցան։

Էռնէսդինի դէմքին վրայ սրսնեղութեան նշաններ երեւցան, և Լէոնդին որոշակի լսեց սա՛ բառերը, որոնք զայրացոտ ձայնով մը կ'արտասանուէին.

—Ա՛լ չափը անցաւ, կ'իմանա՞ս, ա՛լ չափը անցաւ...։ Այս աստիճան անբեսութիւն տեղ մը չէ տեսնուած երբեք։ Եթէ անգամ մըն ալ յանդգնիս լեզուդ վրաս երկնցնել, անմիջապէս վռնտել կուտամ քեզի։ Ասիկա ականջիդ օղ ըրէ և անոր համեմատ վարուէ այսուհետև...։

Ու միեւնոյն ատեն սենեակին դուռը բացուեցաւ, և բաւական տարիքոտ կին մը դուրս ելաւ հեծկլտալով։

Օր. Լիւսրեռոլ խղդուկ հառաչ մը արձակեց և աչքերուն մէջ անբացատրելի տխրութիւն մը նկարուեցաւ։

Կնոջ ետեւէն դուրս ելաւ նաև էրիկ մարդ մը, որուն դէմքին վրայ դեռ զայրոյթի կարմրութիւն մը կը նշմարուէր։

Հազիւ քսանչինգ տարու, բարձրահասակ երիտասարդ մըն էր ան, որ ուշադրաւ վայելչութեամբ մը հագուած էր։

Իր դէմքը թէև անթերի գեղեցկութիւն մը կը ցոյցնէր, բայց միեւնոյն ատեն կը կրէր բիրտ ու խրոխտ արտայայտութիւն մը, որ սարսուռ կ'ազդէր դիտողին։

Էռնէսդին յանդիմանական ակնարկ մը ուղղեց երիտասարդին, որ անմիջապէս հակցաւ։

—Բայց այս կնկան ընթացքը քաշուելիք բան չէ՛, ըսաւ կոշտ ձայնով մը, մայրս անգամ չէ համարձակած այսչափ առաջ երթալու։

—Սրտմտելու իրաւունք չունիս, Լէօն, պատասխանեց դեռատի աղջիկը ամուր շեշտով մը, անիկա քու ծիծայրդ է և քեզի իր հոգին պէս կը սիրէ։

—Ես սպասուհիի մը սիրոյն պէտք չունիմ, ըսաւ երիտասարդը միեւնոյն կոշտութեամբ։ Անոր սէրն ալ իրեն, հոգածութիւնն ալ։

Ու դէպ ի դուռը ուղղուեցաւ շուտով։

Այն ատեն աչքին հանդիպեցաւ Լէոնդինը, զոր մինչև այն ժամանակ չէր նշմարած և գլխովը ցուրտ խոնարհութիւն մը ըրաւ։

Էռնէսդին հասկցաւ թէ այս պզտիկ անցքը աղէկ տպաւորութիւն չէր ըրած իր մանկամարդ ընկերուհւոյն վրայ. ուստի, առանց անոր հարցման սպասելու,

—Եղբա՛յրս է, ըսաւ, դժբախտաբար քիչ մը բարկացոտ է, բայց չար չէ։

—Եղբա՛յրդ է, բացագանչեց Լէոնդին զարմանքով, բայց ինծի երբեք անոր վրայ չէիր խօսած։

—Իմ Նանսի եղած ատենս, ա՛ն ալ Բարիզի մէջ իրաւաբանական ուսումը կը կատարելագործէր։ Այս անկատ կեանքը պատճառ եղած է որ չատ չի խօսիմ իր վրայ։

—Իրարու ալ չատ չէք նմաներ։

—Այո՛, չատեր ալ այդ դիտողութիւնը կ'ընեն ձեզի պէս։ Բայց բնութեան խաղերը զարմանալի են։ Շատ անգամ երկու հարազատ եղբայրներու մէջ բնաւ նմանութիւն չի տեսնուիր, մինչդեռ երկու օտարներ աչքի զարնող նմանութիւններ կ'ունենան։ Բայց չեմ ուզեր երկար ատեն քեզ վար դնել հոս։ Ահա՛ իմ յարկաբաժինս։

(Շարունակելի)

„ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 15

Երկու Օրօրոցները

ՎԷՊ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՈՒՇՊՈՒՌ
Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՆԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՅՐԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

Լէոնդին, այս բարեացակամ ընդունելութենէն սիրտ առած, երկար ու տաժանգին պատմութիւնը ըրաւ այն աղետալի անցքերուն, որոնց զոհ գացած էին իր հայրն ու մայրը, և որոնք մոխիրի վրայ նստելու դատապարտած էին զինքն ու իր ալեւոր պապը, աւուր հացի կարօտ ձգելով զիրենք այսպէս։

Տիկին Լիւսրեռոլ յայտնապէս յուզուած էր Լէոնդինի այս զարհուրելի պատմութենէն, և արցունքի խոշոր կաթիլներ կը սահէին այտերն ի վար։

Էռնէսդին ևս կուլար լուռ ու մունջ, իր ընկերուհւոյն ձեռքերը իր ձեռքերուն մէջ առած։

—Սիրելա՛ն աղջիկս, ըսաւ վերջապէս տիկինը աչքերը սրբելով, կը ցաւիմ որ այսպիսի ծանր աղէտ մը հարուածեր է ձեր տունը։ Նախախնամութիւնը, որուն գաղտնիքները անհասանելի են, ուզեր է փորձել անգամ մը ձեր երկայնմտութիւնն և սակայն դուք ամբնկճելի տոկունութեամբ մը դիմացեր էք դժնդակ հարուածին։ Կը գովեմ ձեր քաջասրտութիւնը, և հպարտ կը զգամ ինքզինքս, որ աղջիկս քեզի պէս ընկերուհի մը ունի։ Եկո՛ւր, դժբա՛խտ որբ, եկո՛ւր անգամ մըն ալ ողջագուրեմ քեզի...։

Եւ տիկին Լիւսրեռոլի շրթունքը Լէոնդինի այտերը գգուեցին։

Դեռատի աղջիկը յարգալիր ակնածանքով մը խոնարհեցաւ և սկսաւ բացատրել իր այցելութեան բուն նպատակը։

Տիկին Լիւսրեռոլ հիացաւ անոր այս մեծ անձնազոհութեան վրայ, և անսահման գորովով մը բռնելով անոր ձեռքէն,

—Զաւա՛կս, ըսաւ, քանի որ ծեռքով ոտքով, արիւն քրտինք կը մտնեն, և այսչափ իրարանցում՝ իրենց հետ ո՛ և է կապ, առնչութիւն չունեցող խնդիրներու համար։

Եթէ ձեռնհասօրէն խօսող լուրջ մարդը հաճելի մէկ զարդն է ընկերութեան, շատախօս, շաղակրատն ալ պատուհաս է իր բարեկամներուն, որոնք ստիպուած են ամէն օր դատարկաբանութիւն մտիկ ընելու։ Տդէ՛ա դատարկախօսները մանաւանդ. ա՜հ, անտանելի է անոնց ընկերակցութիւնը, ո՛չ կը ձգեն որ գիտցողը խօսի, ո՛չ ալ կը լռեն։ Շատ անգամ ընդհատել կուտան քեզի համար աւագ կարեւորութիւն ունեցող խօսակցութիւն մը ու իրենք առաջ անցնելով կը սկսին զիրենք գովել, ուրիշները պարսաւել, դրացիին կինը վար զարնել ու ժամերով միաբդ զբաղեցնել այնպիսի ոչինչ պարագաներով որոնք բնաւ չեն շահագրգռեր զքեզ։

Ցգէտներ կան, բառին բուն իմաստովը տգէտներ, որոնք թէեւ գեղեցիկ դիմագիծ, հրապուրիչ երեւոյթ, հաճելի շարժուձեւ ունին և սակայն զուրկ են հմտութենէն։ Ասոնցմէ խորամանկները լռելու սիզբունքը կը յարգեն և ո՛ և է ընկերութեան մէջ փոխանակ շատախօսելով խայտառակուելու, ծանրէն կը ծախեն զիրենք։ Անծանօթը որ հեռուէն հանդիսատեսը կ'ըլլայ անոնց ծանրգլուխ երեւոյթին, կը հիանայ, կը սքանչանայ ու չկրնար մտքէն անցընել թէ, իրենց տգիտութիւնը պարտկելու համար լուռ կը մնային անոնք։

Տաճկական առածները հարիւրաւոր են այս առթիւ, որոնք կարճ պարբերութիւններու մէջ ահագին իմաստներ կը պարունակեն։ Այս կարգի ասացուածներու ամէնէն անուշն է հետեւեալը.

Եթէ բան մը գիտես, խօսէ՝ որ ուսկընդիրճերդ օգտուին.
Եթէ բան չգիտես, լռէ՝ որ վրադ չգայ-քակղին։

Ակէ աւելի խորհրդաւոր, աւելի թանկագին ի՛նչ խրատ կրնայ տրուիլ իրենց լեզուն սանձել չգիտցող տգէտներուն համար։

Անուրանալի է որ, հակառակ շատախօսութեան մեր մէջ այնչափ ճարակած ըլլալուն, խօսելու արուեստը պէտք եղածին չափ ընդհանրացած չէ դեռ։ Մեր նաղելափայլ տիկինները մանաւանդ, ընտանեկան շրջանակէն դուրս բնաւ խօսիլ չեն դիտեր կրնանք ըսել, եթէ բացառութիւնները հաշուի չառնենք։

Պերճախօսութիւնը մէկդի, չակէ չիտակ մը լեզուն ալ չենք գիտեր և անակնկալ կերպով նիւթական լաւագոյն կացութեան մը բարձրացող կիներ յանախ այնպիսի առեղծուածային բառեր կ'արտասանեն, որոնց վրայ չինդալ չի դար մարդուս ձեռքէն։

Արդ, այսպիսի տիկիններ ու օրիորդներ, որոնք վստահ չեն իրենց արտաբուունի կոյր մը քու հոգածութեանդ կը կարօտի, աշխատանքով ապրելու այդ յօժարութիւնդ մնծապէս գնահատելի է։ Ես ամէն ատեն ձեռագործի աշխատութիւններ կրնամ հայթայթել քեզի, և ուրիշներ ալ կը յորդորեմ, որպէս զի օգուտ քաղեն քու մատներուդ ճարտարութենէն։ Անոնց եղի՛ր, անգործ չես մնար բնաւ, երբ մանաւանդ այդքան աղէկ կ'ըմբռնես պարտականութեանդ մեծութիւնը։

Լէոնդին ոտքի ելաւ և հրաժեշտ առնելու պատրաստուեցաւ։

Էռնէսդին ուզեց վար դնել զայն մինչեւ իրիկուն, բայց աղջիկը ներում խնդրեց, յայտնելով թէ իր մեծ հայրը չէր կրնար երկար ատեն մինակ ձգել տունին մէջ։

Այն ատեն Օրիորդ Լիւսրեռոլ թեր ընտաներաբ Լէոնդինի թեւին տակէն անցուց, և երկուքը մէկանց դուրս ելան սենեակէն։

Երբ քանի մը քայլ առաջացան, Էռնէսդին մէկէն ի մէկ կենալով,

—Սիրելիս, ըսաւ, անգամ մըն ալ իմ յարկս կ'ուզեմ տանիլ քեզ։ Ես յատուկ սենեակ և հիւրանոց ունիմ հոն։ Երբ մայրիկը տունը չըլլայ, իմ յարկս կ'ընդունիմ բոլոր հիւրերս։

Լէոնդին հաւանեցաւ և առաջին սանդուխէ մը վեր ելան։

Էռնէսդին կը պատրաստուէր սենեակի մը դուռը բանալ, երբ էրիկ մարդու մը բիրտ ձայնը լսուեցաւ մօտակայ սենեակէ մը։

Երկուքը մէկ կեցան։

Էռնէսդինի դէմքին վրայ սրսնեղութեան նշաններ երեւցան, և Լէոնդին որոշակի լսեց սա՛ բառերը, որոնք զայրացոտ ձայնով մը կ'արտասանուէին.

—Ա՛լ չափը անցաւ, կ'իմանա՞ս, ա՛լ չափը անցաւ...։ Այս աստիճան անբեսութիւն տեղ մը չէ տեսնուած երբեք։ Եթէ անգամ մըն ալ յանդգնիս լեզուդ վրաս երկնցնել, անմիջապէս վռնտել կուտամ քեզի։ Ասիկա ականջիդ օղ ըրէ և անոր համեմատ վարուէ այսուհետև...։

Ու միեւնոյն ատեն սենեակին դուռը բացուեցաւ, և բաւական տարիքոտ կին մը դուրս ելաւ հեծկլտալով։

Օր. Լիւսրեռոլ խղդուկ հառաչ մը արձակեց և աչքերուն մէջ անբացատրելի տխրութիւն մը նկարուեցաւ։

Կնոջ ետեւէն դուրս ելաւ նաև էրիկ մարդ մը, որուն դէմքին վրայ դեռ զայրոյթի կարմրութիւն մը կը նշմարուէր։

Հազիւ քսանչինգ տարու, բարձրահասակ երիտասարդ մըն էր ան, որ ուշադրաւ վայելչութեամբ մը հագուած էր։

Իր դէմքը թէև անթերի գեղեցկութիւն մը կը ցոյցնէր, բայց միեւնոյն ատեն կը կրէր բիրտ ու խրոխտ արտայայտութիւն մը, որ սարսուռ կ'ազդէր դիտողին։

Էռնէսդին յանդիմանական ակնարկ մը ուղղեց երիտասարդին, որ անմիջապէս հակցաւ։

—Բայց այս կնկան ընթացքը քաշուելիք բան չէ՛, ըսաւ կոշտ ձայնով մը, մայրս անգամ չէ համարձակած այսչափ առաջ երթալու։

—Սրտմտելու իրաւունք չունիս, Լէօն, պատասխանեց դեռատի աղջիկը ամուր շեշտով մը, անիկա քու ծիծայրդ է և քեզի իր հոգին պէս կը սիրէ։

—Ես սպասուհիի մը սիրոյն պէտք չունիմ, ըսաւ երիտասարդը միեւնոյն կոշտութեամբ։ Անոր սէրն ալ իրեն, հոգածութիւնն ալ։

Ու դէպ ի դուռը ուղղուեցաւ շուտով։

Այն ատեն աչքին հանդիպեցաւ Լէոնդինը, զոր մինչև այն ժամանակ չէր

վար Լբֆէօվրի հրամանագրին վրայ, ընդուներ է յանձնումը։ Ֆրանսական դրօշը պարզուեր է չէնքերուն վրայ։ Ռուսները կառաւարմը առնելով Մանչուրիա մեկներ են։

8. Ճաբոնական թերթէ մը յիշատակութիւններ, այսինքն թէ անգամ մը որ ռուսական երկաթուղին աւրուի, Ճաբոնցիք պիտի կրնան եղեր Ռուսները երկրէն դուրս քշել։ Բաւական է որ գտնուին քանի մը յանդուգն մարդիկ որ իրենց կեանքը վրայ տան սասր համար։ Ցաղթութիւնը իրենց պիտի հետեւի եղեր, և ուրիշ այս տեսակ ճաբոնական խօսքեր։

9. Ութօվ անուն տիկին մը կը գրէ թէ ինք իր անձնական դրամէն պիտի հոգայ Բալլասայի վիրաւորեալներուն ընտանեաց բոլոր պէտքերը։ Խիստ հարուստ տիկին մըն է։ Ռուս ծովային զինուորները այս բարեսրտութենէն զգածուած, իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն տիկնոջ։

Այս համառօտ պատկերը կը ցուցնէ թէ ինչ ոգւով կը խմբագրուի Բորթ Արթուրի Պաշտօնաթերթը Նովի Քրայ։

ՀԻՖՈՒ, Փետր. 23, ժամը 6.55 (Ծ. Արեւելեան ժամացոյցով)։—Զօրքերով լեցուած բաղում կառախումբեր այսօր Բորթ Արթուրը հասան։

Հայրենիկ կայսրանը իշան բազմաթիւ նոր զօրքեր, որոնք դէպ ի Եալու կ'երթան։

Երկաթուղեաց վարչութիւնը երկու կառախումբ կազմակերպեց, իւրաքանչիւրը 18 վագոնոց, որոնք միշտ Տալնի պիտի մնան, հիւսիսային հիւանդանոցները փոխադրելու համար այդ քաղաքին պաշտօնատարները և գործաւորները, եթէ Ճաբոնցիք ռմբակոծութեան սկսին։

Տալնիի ջուրերուն մէջ ծովերքէն մինչև 17 մղոն հեռի, թորփիլներ գտնուեցան։ Պատերազմին սկիզբէն ի վեր այդ նաւահանգիստը հանող էզոք նաւերը դուրս ելնելու պահուն մեծամեծ դժուարութիւններ կ'կրեն որպէս զի թորփիլներ չչլլան։ Մինչև որ նեղուցէն դուրս ելնեն, ռուս զեկավարներ միայն կը գործածուին, որպէս զի օտար նաւակներու չհասկան թորփիլներուն տեղը։ Երէկ գիշեր Տալնիի մեկնող չինական շոգենաւ մը մանրակրկիտ քննութեան մը և խուզարկութիւններու ենթարկուեցաւ հոս հասնելու պահուն։

ԹՈՐԻՕ, Փետր. 22, ժամը 7.45 իրիկուն։—Քանի մը հարիւր Խաղաղներ էկաւ օրէ վերջ Զէնիֆու հասան, Եալուի հարաւային կողմը 50 քիլոմէթր հեռի։ Նոյն օրը 30 ռուս ձիաւորներ դեպէն անցան Բազանի հունէն, և հիմա 72 քիլոմէթր միայն հեռի են Բինկեանկէն։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 23 Փետր.—Ճաբոնի կառավարութիւնը 2100 թորփիլ գնեց աւստրիական զինագործարանէ մը։ 80,000 Ճաբոնցիք եալու կը քաշեն, և Անվէրսէն Շանկայ գացող 16 շոգենաւերէն, որոնք ռուս բանակին համար ռազմամթերք կը տանին, մէն գրաւուեցաւ Ճաբոնցիներէն, և միւս 15ին գլխուն գալիքն ալ յայտնի չէ։

Սամմանագլխի ռուս պահապանները վերջերս ձերբակալեցին բեռնակրի կերպարանք մտած երեք Ճաբոնցիներ երբ կը պատրաստուէին Սունկարի գետին կամուրջը օդը հանել։ Եղած քննութենէն հասկացուեցաւ թէ անոնք Ճաբոնցի սպաներ էին, գնդապետ Ասան, ամբաշէն գունդէն։ Թորփիլնաւու տեղակալ Զուբի Ակու, և ամբաշէն զօրաց տեղակալ Բաուրաթա, երեքն ալ անդամ Ճաբոնի Մեծ Սպայակոյտին։ Ասոնք պատերազմական ատենի մը առջև դատուելով մահուան դատապարտուեցան։ Վճիռը գործադրուեցաւ 24 ժամէն։ Երեքն ալ կախուեցան նոյն այն կամուրջին տակ զոր ուզած էին քանդել։

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Փետր.—Փետր. 10ին պատերազմական վիճակ հռչակուեցաւ Վլատիվոսթոքի մէջ, ուր բոլոր պահեստները ի դէն կոչուեցան։ Զինուորական իշխանութիւնք բոլոր տրամադրելի ձիերը վար դրին զինուորներուն պէտքին համար։ Միջոցներ ձեռք առնուեցան նաև ոգելից ըմպելիքի վաճառումը արգիլելու համար ամբողջ զօրանոցներուն միջոցին։ Դիտելի է թէ Վլատիվոսթոք և չրջակայքը բնակող Ճաբոնցիք բանակցութեանց խզումէն առաջ գիտէին թէ պատերազմ պիտի ծագէր, և հետեւաբար անուսարափով մը ամենքը փախած էին իրենց բոլոր ունեցածները չատ ածան գնով ծախելէ վերջ։ Փետր. 5ին 1700 Ճաբոնցիք քաղաքէն մեկնեցան, շատերը անգլիական Ա.Ֆրիսի շոգենաւով, և Փետր. 13էն առաջ Վլատիվոսթոքի մէջ Ճաբոնցի մը մնացած չէր, թէև ռուս կառավարութիւնը խօսք կուտար պաշտպանել կիրենք։

Ռուսք առանց բացառութեան տենդոտ հայրենասիրութիւն մը կը յայտնեն. ձիաւոր և հետեւակ զօկամուտներ կազմուեցան ինքնաբերաբար։ Զմեռը սառցի ըլլալով հոն, բոլոր ծովածոցերը սառած են։ Ասքօլտ կղզիին և ցամաքին միջև սառոյցը մէկ մէթր թանձրութիւն ունի։

ԲԵՌԻՆ, 22 Փետր. ժամը 5.30 իրիկուն.— Վայրկեանէ վայրկեան ճաբոնական նոր զորձողութեան մը լուրին կը սպասուի։ Զինացիք մայրաքաղաքին մէջ չատ լաւ կը պահպանեն բարեկարգութիւնը։ Գաւառներուն մէջ ալ բազում պաշտօնական յայտարարութիւններ զրկուեցան հրամայելով անդորրութեան պահպանումը։ Շանթունկէ Բեքին բերուեցան 6000 չինացի կարգապահ զինուոր։ Այս զինուորները՝ Եւրոպական դրութեամբ մարզուած՝ կը գտնուին Զանկիթունկի հրամատարութեան նէրքեւ։ Ասոնք սահմանուած են օգնել խաղաղութեան պահպանման, և պահպանել չինական չէզոքութիւնը։

ՇԱՆԿԱԻ, 23 Փետր. — Երկու չինական յածանաւեր կը սպասուին հոս ժամէ ժամ, որպէս զի ռուս Մանճուր թնդանօթանաւուն նաւահանգստէն դուրս հանուելու պահանջումին ոյժ տան, որովհետեւ կը մերժէ դուրս ելնել։ Բեքինի ռուս դեսպան Մ. Լէսարի վերջնական հրամանքին կը սպասուի։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, Փետր. 23.— Այսօր հասած լուրերը կ'ըսեն թէ Սիպերիայէն անցնող զօրքերուն առողջութիւնը պատուական է։ Պայքալ լիճէն անցնող բոլոր զօրքերը հաստ մուշտակներ և բուրդէ գուլպաներ ունին։ Գերման թերթի մը ծանուցած սառելու ո և է դէպք չէ պատահած։

Սերպիոյ թագաւորին եղբայր իշխան Արսէն Բարաեօրկէվիչ, որ Ռուս բանակին Հիւսար գունդերուն սպաներէն մին է, Պելկրատէ հոս կանչուելով, երէկ ընդունուեցաւ Զարէն և Զարուհիէն։ Զօրավար Բուրօբաթքինի հետ պիտի մեկնի։ Արսէն իշխան արդէն ասկէց առաջ կռուած է Ծ. Արեւելքի մէջ Ֆրանսական արտաքին լեգէոնին մէջ ծառայած ըլլալով։ Առաջին անգամ ըլլալով, Բեթերսպուրկի թերթերուն տնօրէնները հաւաքուեցան նպաստի հաւաքական գործողութիւն մը կատարելու համար։ Բեթերսպուրկի մէջ ո՛չ մամուլի ընկերութիւն կայ և ոչ սէնտիքա։ Թերթերը ընդհանրապէս համակարծիք չեն ըլլար, և իրենց չահերն ալ համաձայն չեն։ Բայց ներկայ Պատերազմին առթիւ ամէն կուսակցութեանց վերաբերեալ թերթերուն տնօրէնները ժողովեցան Նովոյէ Վրէմիայի տնօրէն Մ. Սուվորինի դիւանատունը, և հաւատարմութեան ու հայրենասիրութեան ուղերձ մը խմբագրելով Զարին մատուցին,

Բարձր անձնաւորութիւն մը որ տեղեակ է զինուորական պատրաստութիւններուն, կարծիք յայտնած է թէ, պատերազմը ամրան վերջերը պիտի աւարտի։ Չենք կրնար հաստատել թէ, կ'ըսէ, Ճաբոնցիք ինչպէս կը յուսան յաղողիլ։ քանի որ մեր Ծ. Արեւելեան բանակը հետզհետէ կը զօրանայ։ Երբ մեր համախմբումը աւարտի, վստահ եղիք թէ բոլոր Ճաբոնցիները ծովը պիտի թափենք։ Կ'երեւի թէ Ճաբոնցիք այս պատերազմին ձեռնարկած ատեն, չեն կրցած չափել Ռուսիոյ բովանդակ կարողութիւնը, կամ Անգլիոյ և Ամերիկայի օգնութեան վրայ դրեր են յոյսերնին, որոնք սակայն բնաւ պիտի չեռանուին այս կռիւին։ Անգլիա այս պատերազմէն երկու բան պիտի վասակ. 1. Առժամապէս պիտի դադրեցնէ Ռուսիոյ յառաջխաղացումը Կեդր. Ասիոյ մէջ. 2. Պիտի պակսեցնէ Ճաբոնի նաւային ոյժը, որ կը սկսէր լրջօրէն զգալի ըլլալ Խաղաղականի մէջ։ Ռուսիա պաշտպանողականի վրայ պիտի մնայ մինչեւ որ թուական գերակշռութիւնը անկասկածելի ընէ իր յաղողութիւնը։ Ամէն օր 3000 ռուս զինուոր Ծ. Արեւելք կ'երթան։

Թոքիոյի մէջ ալ հիմա ընդհանուր կարծիքը ա՛յն է թէ, պատերազմը չատ երկար պիտի տեւէ։ Թէեւ նաւային անդրանիկ յաղողութիւն մը զինուոլցուց Ճաբոնցիները, բայց հիմա Միքատոն ալ Զարին կարծիքին եկած է այն մտօք թէ, հսկաներու կռիւ մը պիտի մղուի։ Ճաբոնցի պետական մարդիկ գոհունակութիւն կը յայտնեն որ Մեծն Բրիտանիա երթալով մեծցնել կ'ուզէ Թիպէթի խնդիրը, Ռուսիոյ առջեւ գործ հանելու համար։

Զօրավար Բուրօբաթքինի Ծ. Արեւելեան ռուս զօրաց վերին հրամատար անուանուելուն լուրը մեծ խանդաւառութիւն առաջ բերած է պատերազմին թաղը գացող բոլոր սպաներուն մէջ։ Ամբողջ ռուս Բանակը հայրենասիրական բուռն եռանդով մը ոգեւորուած է։ Ամէն կողմերէ զինուոր կը հասնին և միշտ դէպ առաջ կ'երթան։ Սիպերիական բոլոր կամուրջները լրջօրէն պաշտպանուած են։

Պերլինի զինուորական չրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ, զօրավար Բուրօբաթքինի և Ծովակալ Մաքարովի ժամանումը բոլորովին պիտի փոխէ կացութիւնը։ Ասոնք երկուքն ալ կորուկ մարդիկ են։ Զօրավար Բուրօբաթքին ո՛չ միայն զինուորական ամենալաւ վարիչ մըն է; այլ նաև ռուս բանակին ամենալաւ ռազմավարը։ Ամէն տեղ Բեթերսպուրկի փաղոցներուն մէջ կը լսուին սա՝ աղաղակը.

«Թո՛ղ Ճաբոնցիք առաջ քալեն հիմա, եթէ կը համարձակին։»

Ծովակալ Մաքարով աջակցութեամբ եկէն և Մօլլաս ծովակալներուն պիտի վարէ Ծ. Արեւելքի մէջ ռուս բոլոր նաւային զօրաց հրամատարութիւնը։ Զօրավար Բուրօբաթքին պիտի վարէ ցամաքային զօրաց գործողութիւնները։ Ծովակալ Ալեքսեվ, իբրեւ փոխարքայ, պիտի շարունակէ վարել վերին հրամատարութիւնը, բայց բարոյապէս։ Զուտ անուանական հեղինակութիւն մը միայն պիտի ունենայ զօրավար Բուրօբաթքինի և ծովակալ՝ Մաքարովի վրայ։

Ցոյժ իրաղեկ աղբիւրէ մը կ'իմանամ թէ արտաքին գործոց նախարար Մ. Լամտորֆ յոգնած ըլլալով մտադիր է հրաժարական տալ, որուն վրայ կը մտածէր արդէն վեց ամիսէ ի վեր։ Կ'ըսուի թէ իր ապագայ յաջորդը պիտի ըլլայ Մ. Վիթթէ, պաշելով հանդերձ Նախարարաց Խորհուրդի նախագահի պաշտօնը։ Այս կերպով ուրիշ նախարարական փոփոխութիւններու ալ կը սպասուի Բեթերսպուրկի մէջ։ Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Մ. Պէդպարաղով, որ պատերազմական կուսակցութեան առաջնակարգ ջատագովն էր, այսօր գրեթէ ոչ է գործի չի խառնուիր այլ ևս։ Իր ապարէզը վերջացած է։ Նոր անուանումներ պիտի ըլլան։

Զօրավար Բուրօբաթքին որ երկու—երեք չաբաթէն պիտի մեկնի, այս պահուս գիշեր ցերկ իր պատերազմի յատակաձեւը կը պատրաստէ ընտրեալ սպաներու խորհրդակցութեամբ։

Պատրաստութիւններ կ'տեսնուին Ռուսիոյ Պատերազմական նախարարութիւնը վերակազմել գերմանական մէթոտներուն համաձայն։ Պատերազմական նախարարը և Սպայակոյտին նախագահը բոլորովին անկախ պիտի ըլլան իրարմէ, վերջինը այլ ևս առաջինին ստորակարգեալը պիտի չըլլայ, ինք մինակ պիտի հակէ զօրքերուն չարժումներուն և զօրահանեանն պատրաստութիւններուն, մինչ նախարարը կերպով մը Բանակին Ընդհանուր Վարիչը պիտի ըլլայ։ Քանի մը ամիսէն այս բարենորոգումը պիտի գործադրուի։

ԽԱՐՊԻՆ, Փետր. 23.— Ժամը 11 առաւօտեան։—Ծովակալ Ալեքսեվ իր նախորդ ծրագիրը ետ առնելով Մուքտէնէն մեկնեցաւ և կուգայ հաստատուիլ Խարպին, ուր կը սպասուի վաղը։

Կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ ամէն կողմերէն չարժուն հիւանդարաններ ճամբայ հանուած են։ Պալթիկեան ռուս երկաթուղիին վարչութիւնը երկու հարիւր վիրաւորի բաւող հիւանդարան-կառախումբ մը ճամբայ հանած է։

Բորթ Արթուրէ հեռագիր մը բոլորովին կը հերքէ ճաբոնական նոր յարձակման մը լուրը։ Ճաբոնական թորփիլնաւերը ետ մղուած են ծանր կորուստներով, ամէն անգամ որ փորձած են նաւահանգստին վրայ յարձակիլ։

Բորթ Արթուրէ մեկնելէ առաջ, Ծովակալը բոլոր մարտանաւերը աչքէ անցընելով նաւազներուն չնորհակալութիւն յայտնեց բանախօսութեամբ մը որ ընդունուեցաւ խանդավառ հուրրաներով։ յետոյ պատուանշաններ բաշխեց վիրաւորներուն։

Գաւառային զօրահանութիւնը վերջացած է։

Սէուլի ռուս գաղթականութիւնը դեսպանատունը ապաստանած է, որուն դուռները գոցուած են, իսկ Զէմուլպօ գտնուած Ռուսներն ալ ապաստանած են Արեւելեան Զինական ռուս երկաթուղւոյ ընկերութեան դիւանատունը, որ ծովային զինուորներու կողմէ պաշտպանուած է։

Ճաբոնցիք տիրաբար կը խօսին։ Ճաբոնի դեսպանը Բօրէյի Ճաբոնի միացումը հռչակած է պաշտօնապէս։

Խարպինի մէջ 82 ռուս տիկիններ հիւանդապահութեան դասեր կ'առնեն կեդրոնական հիւանդանոցին մէջ ծառայելու համար։ Բազմաթիւ կամաւորներ կը հասնին չարունակ և Բորթ Արթուր կ'երթան։

ԹՈՐԻՕ, 23 Փետր.—Նիհին և Բաւզուկա երկու յածանաւերը Ճաբոնի չուրերը փոխադրող երկու անգլիացի նաւապետները և տեղակալը ունկնդրութեան ընդունուեցան Ճաբոնի կայսրէն, որ Մագդ Արեւու պատուանշանին չորրորդ աստիճանը տուաւ անոնց, նաեւ չատ գեղեցիկ նուէրներ։ Կայսրը ընդունելութեան սկիզբը և վերջը երեք անգլիացի սպաներուն ձեռքը սեղմեց, և ուղղակի Կայսերական Դանձարանէն հանուած նուէրներ բաշխել տուաւ անոնց։ Անգլիացիք յետոյ գացին այցելել Ճաբոնի Ծովային Պաշտօնարանը։ Նախարարը դիտել տուաւ անոնց թէ կայսեր կողմէ իրենց տրուած Մագդ Արեւու չորրորդ կարգի պատուանշանը կը տրուի միմիայն այն Ճաբոնցի սպաներուն որոնք տասներկու տարի զինուորական ծառայութեան մը չրջանը անցուցած կ'ըլլան։ Գլխաւոր մէքենավարին տրուեցաւ նոյն պատուանշանին վեցերորդ աստիճանը։ Անգլիացի սպաները պիտի այցելեն Բօպէ և Ճաբոնի ուրիշ մէկ քանի քաղաքները, ուր ի պատիւ իրենց ընդունելութիւններ կը կազմակերպուին։ Երկու յածանաւերուն երբոպացի սպաները Եւրոպա պիտի մեկնին ի մօտոյ։

Կը հաստատուի թէ Խարպինի և Վլատիվոսթոքի միջև 70 մղոն երկայնութեան մը վրայ երկաթուղիի ձողեր և քանի մը կարեւոր կամուրջներ քանդուեր են։

Երեք հազար ռուս զինուորներ նշմարուեր են Եալուի աջակողմը։

Վէնչօ չինական շոգենաւը, որ Բորթ Արթուրի նաւահանգիստը կը գտնուէր Փետր. 6էն մինչև 14, կը պատմէ թէ 8ի գիշերը Ճաբոնական թորփիլնաւերը խարդախութեամբ մը յաջողած էին ձեռք անցընել Ռուսական նաւատորմին յատուկ գաղտնի նշաններուն կանոնները, զրոս ազատորէն գործադրեցին ծանօթ գիշերային յարձակման ժամանակ։ Վէնչօի պատմածին նայելով, Ճաբոնցիք դիմացէն իբրեւ ռուս մարտանաւեր ձեւացնելով իրենց թորփիլները, հարցումներ ուղղեր են նշանները, որոնց պատասխաններ են Ռուսք։ Այս խարդախութեան հետեւանքով էր որ չատ մօտ երթալով թորթիլներ նետեր են։ Ցարձակումին պահուն ծովակալ Սթարք ծովեղերքը հացեերոյթ մը կուտայ եղեր ռուս նաւային սպաներուն իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

Ֆրանսական կառավարութիւնը պաշտօնապէս իմացուց Ճաբոնի թէ ռուս մարտանաւերը ձիպութիէն մեկնած են։ այս առթիւ Ֆրանսա անգամ մը եւս հաւաստեր է իր չէզոքութիւնը։

Ճաբոնի կայսրը Մագդ Արիւս պատուանշանին հինգերորդ աստիճանն ալ տուաւ երկու իտալացի մեքենագէտներու, որոնք Նիհին և Բազուկա մարտանաւերուն մէջ կը գտնուէին։

Թիէնձին, Փետր. 23.—Մեծ Պարիսպէն դուրս չինացի զօրաց առաքումը այսօր սկսաւ։ Զորս կառախումբ ճամբայ հանուեցան ձիաւոր զօրքերով լեցուած։ Քանի մը ճաբոնցի սպաներ կայարանը կենալով կը դիտէին։ 2,000 Զինացիներ, որոնց մէջ հին զինուորներ ալ կան, Ռուսներուն նեղութիւն կը պատճառեն Լիաոեանկի մէջ։ Բազմաթիւ չինական զինուորներ երկաթուղին կը պաշտպանեն, 10,000 հոգի չափ։ Ռուսք դաղտնի կը պահեն իրենց զինուորական չարժումները։ Նիուչուանկ գտնուող լրագրի թղթակիցներուն կը մերժեն տալ ո և է տեղեկութիւն։

Անգլիական Ֆոռֆսհօլ շոգենաւը Բորթ Արթուրի մէջ վար դրուած է։ Նաւապետը և նաւաստիները մեկնեցան ճաբոնական շոգենաւով մը։ Ճաբոնցի գաղթականներ, 160 կին և 7 էրկի մարդ, Զիֆու փոխադրուեցան։

Պերլին, 23 Փետր.—Զինուորական Պաշտօնաթերթը նոր լուրի մը համեմատ հետեւեալ հաշիւը կը ներկայացնէ Մանչուրիոյ մէջ Ռուսիոյ և Ճաբոնի զինուորական արդի ոյժերուն վրայ.—

Ռուսիա. 147,000 հրացանակիր, 11,250 սուսերակիր, 256 թնդանօթ։

Ճաբոն. 156,000 հրացանակիր, 702 թնդանօթ, 8850 սուսերակիր։

Ռուս գիւղացիները զարմանալի բաներ կը պատմեն այս Պատերազմին համար։ Կ'ըսեն թէ Բրոնշթատի Նշանաւոր վանականը, հրաշագործ Հայր Եուհան կ'օրհնէ բոլոր զինուորները, որոնք Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ մինչեւ 25 տարի պիտի աշխատին, Ռուսիոյ բոլոր արուները, մինչև իսկ 17 տարեկան եղողները պիտի զինուին։ Ժողովրդային առասպելները ա՛նքան չատ են որ անկարելի է ամէնքը համրել։

Ֆրանսական և գերմանական հրապարակները կը պատրաստուին պատերազմական մեծ փոխառութիւն մը ընել Ռուսիոյ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

Ահա ամբողջ բնագիրը այն բողոքախառն Ծանուցագրին զոր Ռուսիա ուղղեց Եւրոպական Տէրութեանց, ի մասին Ճաբոնի արարքներուն Բօրէյայի մէջ.—

«Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև բանակցութեանց Խզումէն ի վեր, Թոքիոյի Դահլեզին բռնած դիրքը յայտնի բռնաբարում մըն է բոլոր այն սովորական օրէնքներուն որոնցմով կը վարուին քաղաքակիրթ Տէրութեանց փոխադարձ յարաբերութիւնները։

«Առանց մի առ մի մանաւորելու այդ օրէնքներուն իւրաքանչիւր բռնաբարումը Ճաբոնի կողմէ, Ռուս կայս. Կառավարութիւնը հարկ կը համարի Տէրութեանց լուրջ ուշադրութիւնը հրաւիրել Ճաբոնական կառավարութեան գործած բռնաբարութիւններուն վրայ ի մասին Բօրէյայի։ Բոլոր Տէրութիւնք ընդունած են Բօրէյայի անկախութիւնը և ամբողջութիւնը իբրեւ լիովին անկախ կայսրութիւն մը։ Այս հիմնական սկզբունքին անբռնաբարելիութիւնը հաստատուած է Շիմոնոզէքիի Դաշնադրութեան Ա. Յօդուածով։ Այս մասին Ճաբոնի և Մեծին Բրիտանիոյ միջև Համաձայնութիւն մըն ալ կնքուեցաւ 1902 Յնվր. 20ին, ինչպէս նաեւ Ֆրանքֆուրտ Յայտարարութիւն մը եղաւ 1902 Մարտ 16ին։

«Բօրէյայի կայսրը Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև հաւասարակշիռ մը վտանգը նախատեսելով, 1904 Յնվր.ի սկիզբները Ծանուցագիր մը ուղղեց բոլոր Տէրութեանց, յայտարարելով իր որոշումը խիստ չէզոքութիւն մը պահելու։ Այս յայտարարութիւն գոհութեամբ ընդունուեցաւ բոլոր Տէրութիւններէն, և հաւանութիւն տրուեցաւ նաեւ Ռուսիոյ կողմէ։

«Բօրէյայի ռուս դեսպանին տեղեկագրին նայելով բրիտանական կառավարութիւնը, որ ստորագրած է Ճաբոնի հետ 1902 Յնվ. 3ի վերոյիշեալ Դաշնադրութիւնը, Սէուլի անգլիական դեսպանին պաշտօն յանձներ է անգլ. կառավարութեան չնորհակալութիւնը յայտնել Բօրէյայի կայսեր, յայտարարած ըլլալուն համար թէ Բօրէյա չէզոք պիտի գտնուի ի դէպ պատերազմի մը Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև։

«Բոլոր այս իրողութիւնները անտեսելով, հակառակ բոլոր Դաշնադրութեանց, հակառակ իր պարտաւորութեանց, և Միջազգային Օրինաց հիմնական կանոններուն բռնաբարութեամբ Ճաբոնական Կառավարութիւնը հետեւեալ ընթացքը բռնած է, ինչպէս լիովին կ'ապացուցանեն հաստատեալ իրողութիւնք.—

«1. Ռուսիոյ դէմ թշնամութեանց սկսելէն առաջ, Բօրէյայի անկախ կայսրութեան մէջ զօրք հանեց, հակառակ Բօրէյայի չէզոքութեան։

«2. Իր նաւատորմին մէկ մասովը Փետր. 8ին—այսինքն պատերազմի յայտարարութենէն երեք օր առաջ—յարձակեցաւ երկու ռուսական մարտանաւերու վրայ, որոնք Զէմուլբոյի չէզոք նաւահանգստին մէջ կը գտնուէին, և որոց հրամատարներուն ազդարարուած չէր յարաբերութեանց խզումը, որովհետեւ Ճաբոնցիք չարամտութեամբ արգիլեցին դանիական ընդհանուր պարտներուն միջոցաւ ռուսական հեռագիրներուն յանձնումը, և քանդեցին Բօրէյական Կառավարութեան հեռագրական հաղորդակցութիւնը։ Ցիչեալ ռուսական մարտանաւերուն վրայ ճաբոնական վատագրի յարձակման պարագաները կը պարունակուին Սէուլի ռուս դեսպանին պաշտօնական հեռագրին մէջ, որ հրատարակուեցաւ։

«3. Վերոյիշեալ Միջազգային Օրինաց հակառակ, թշնամութեանց սկսելէն քիչ առաջ գրաւեցին իբրեւ պատերազմական գրաւ Բօրէյայի չէզոք նաւահանգիստներուն մէջ գտնուած ռուս առեւտրական նաւերը։

«4. Սէուլի ճաբոնական դեսպանին միջոցաւ Ճաբոն յայտարարեց Բօրէյայի Կայսեր թէ Բօրէա այսուհետեւ ճաբոնական վարչութեան տակ պիտի գտնուի, և ազդարարեց որ ի դէպ գրժկամակութեան, ճաբոնական զօրքեր պիտի գրաւեն Կառավարական Պաշտօնատունը։

«5. Ֆրանսական դեսպանին միջոցաւ իմացուց Բօրէյայի կայսեր մօտ ռուս ներկայացուցիչին որ ռուսական Դեսպանատան և Հիւսպատոսարանին պաշտօնէութեան հետ Բօրէյէն մեկնի։

«Ռուս կայս. Կառավարութիւնը ընդունելով որ բոլոր յիշեալ իրողութիւնները Միջազգային Օրինաց յայտնի բռնաբարում մըն են, պարտք կը համարի բողոքել բոլոր Տէրութեանց մօտ ճաբոնական կառավարութեան ընթացքին դէմ, հաստատապէս համոզուած ըլլալով թէ բոլոր Տէրութիւնք՝ որոնք մեծ յարգ կուտան իրենց յարաբերութիւնները երաշխաւորող սկզբունքներուն՝ պիտի հաւանին Ռուսիոյ բռնած դիրքին։ Միևնոյն ժամանակ Ռուս կայսերական Կառավարութիւնը հարկ կը համարի այս առթիւ ծանուցանել թէ Բօրէյայի մէջ Ճաբոնի ապօրինի իշխանութեան պատճառաւ, Բօրէական կառավարութեան կողմէ հրատարակուելիք ո և է հրաման կամ յայտարարութիւն չեղեալ և անվաւեր պիտի նկատուին Ռուսիոյ կողմէ։»

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 23 Փետր.—Բեթերսպուրկի ոստիկանապետը այսօր փոխուեցաւ։ Վարչական Նահանգապետին ոստիկանական գործոց օգնական զօրավար Ֆուլօն Բեթերսպուրկի ոստիկանապետ անուանուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ, 26 Փետր.—Զօրավար Բիլլուկ կը հեռագրէ թէ ճաբոնական նաւատորմը կրկնեց իր յարձակումը Բորթ Արթուրի դէմ Դշ. Եշ. լուսցած գիշերը։ Երեք ժամ կռիւ մը վերջ առանց կորուստի ետ մղուեցաւ Ռուսներուն կողմէ։

ՎԻԵՆՆԱ։ 27 Փետր.—Ժամը 9.30.—Ճաբոնական Նաւատորմը ուրբաթ կէս օրին դարձեալ յարձակեցաւ Բորթ Արթուրի վրայ, բայց առանց յաջողութեան։ Լուր մը, որ հաստատուած չէ, կը ծանուցանէ թէ Ճաբոնցիք Բօսիէթի ծովածոցին մէջ Վլատիվոսթոքի մօտ զօրք ցամաք հաներ են Բիլլինի վրայ յարձակելու համար,

ՃԱԲՈՆՑԻՔ ԿՐՑԱ-Ն ԳՈՅԵԼ ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ԾԱԿԸ

ՀԱԿԱՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վերջին հեռագիրները Բեքերսպուրկեն եւ Լոնտոնեն.)

ԼՈՆՏՈՆ, Փետր. 26. — Ճաբոնական դեսպանը Թոքիոյ ամսոյս 25 թուով հետեւեալ պաշտօնական հեռագիրը կը հաղորդէ. — Փետր. 24ի առաւուն, 4 հին նաւեր, քանի մը թորփիլնաւերու ընկերակցութեամբ, մտան Բորթ Արթուրի նաւահանգստին բերանը, նոյն նաւերը ընկղմելով անոր մուտքը փակելու համար։ Այս նպատակը յաջողեցաւ և այդ նաւերուն սպաներն ու նաւաստիները վերադարձան ողջ առողջ։ Հեռագիրը կը յարէ թէ այլ եւս տարակոյս չկայ ճաբոնական նաւատորմին ապահովութեամբ գործելուն վրայ։

ԲՈՐԴ ԱՐԹՈՒՐ.—Դիրքերուն ժամը 1ին միջոցները, ճաբոնական քանի մը թորփիլնաւեր, առաջաստներով ծածկուած, դէպի նաւահանգիստ առաջացան։ Ռեդվիզան ամրոցներու հետ մինչեւ առտու ռմբակոծեց զանոնք, առանց որոշ արդիւնքի։ Այս առտուընէ սկսեալ, ճաբոնական նաւաբաժին մը երեւցաւ։ Հաւանաբար փոխադրանաւեր ալ կային անոր հետ։ Ժամը 11ը քառորդ անցած այս նաւաբաժինը նաւահանգստէն մեկնեցաւ, և ռմբակոծեց ամրոցները 40 վայրկեան, առանց վնաս պատճառելու։ Քանի մը ռումբեր քաղաքին մէջ ինկան, բայց ո՛ և է վնաս չպատճառեցին։ Ճաբոնցիներուն ցամաք ելլելուն կ'սպասուի։

ԹՈՐԻՕ. — Բօրէյայի մէջ գտնուող ռուս զօրքը 1000 հոգիէ աւելի չէ։ Ճաբոնցիներու յառաջխաղացութիւնը տեսնելով Ռուսերը ետ քաշուեցան դէպի Եալու։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.—Ռուսական Գրոծակալութիւնը կը ծանուցանէ Բորթ Արթուրէ.—Փետր. 24ի գիշերը, Ճաբոնցիք փորձեցին նաւահանգստին բերանը գոցել։ Զորս առեւտրական շոգենաւ զրեցին Թորփիլնաւերով, որոնք երկու կողմէ յառաջացան։ Ռեդվիզան որ նեղուցին բերանը կեցած էր, տեսաւ, և ամրոցներուն կրակին հետ միացնելով իր կրակը, դէմ դրաւ մինչև առտուս։ Անկէ ետքը դիպուածական հարուածներ միայն կը լսուէին։ Ճաբոնական փորձը ի դերեւ ելաւ։ Զորս շոգենաւերը խորտակեցան, երկուքը դեռ կ'այրին։ Պայան և Նովիի թորփիլնաւերը հալածեցին ճաբոնական թորփիլնաւերը, և մինչեւ իսկ կ'ըսուի թէ ասոնցմէ մէկը ընկղմեցաւ։ Առտուն երեւցաւ չատ զօրեղ ճաբոնական նաւաբաժին մը, Բորթ Արթուրի առջեւ։ Նովիի և Պայան հրաման ստացան ետ գալու։ Բայց Ճաբոնցիք առանց կրակ ընելու հեռացան դէպի Տալնի։ Բալլասա յածանաւը նորոգուելու համար նաւարան քաշուեցաւ։ (Հետեւապէս, ճաբոնական զրահաւորներու ընկղմիլը սխալ էր։)

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճաբոնցիք ցամաք ելան Բօսիէդի ծոցին մէջ, ի Խաղաղականի ռուսական ծովային նաւանգին հարաւային ծայրը կը գտնուի, Վլատիվոսթոքի հարաւային կողմը, (Վլատիվոսթոքի և Կէնսանի մէջտեղ)։ Ճաբոնցիներուն նպատակակէտը կը թուի թէ Խունչուն քաղաքը և ապա Բիրին քաղաքը (Մանչուրիա) Մուքտէնի և Խարպինի միջև։

ԹԱՏՐՈՆ

Գալ չաթթու, Բեբա, Բրթի-Շանի մէջ Կիրակի ցորեկ

ԹՈՂԱԵԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Օսմ. Զաւեշտախաղերին կողմէ։

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ„Ի ԱՐՁԱՆԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԻՆԸ

ՄԱՀ

Օր. Լօժէնի Մ. Փափազեան, 17 տարու։ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ և թաղուեցաւ Շիշլիի գերեզմանատունը։

ԿՆՈՒՆՔ

Նդուարդ, զաւակ Տէր և Տիկին Հրանտ Նուրիճանեանի։ Կնքանայր՝ Տիար Պաղասար Կիւլիստանեան։ Մկրտուած Բերա, Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ։

ՆԳԱՆԱՊՕՍՈՒԹԵՐԻՆ

ՄԱՐՏԻՊԷ ԷՖ. ՍԷՔԷԱՆ

ՕՐ. ՈՂՋՈՒՆԵԱ ԻՆՃԷ-ԳԱՐԱՍԵԱՆ

ԽՕՍԵՑԵԱԼ Է.

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ

Թանկագին մէկ հայեացքը քրիստոնէութեան ամենավսեմ մէկ հարցին վրայ, որ այս շաբթուան Բիւրակնի և Աւետարանի մէջ ինդրոյ առարկայ եղած էր։

Ն. Բարձր Սրբազնութեան Աստուածաբանական խնդիրներու մասին ունեցած ձեռնհասութիւնը և հեղինակութիւնը անվիճելի է, ինչ որ կ'ընդունին նաև մեր Բողոքական ազգակիցներն ալ։

Վստահ ենք որ դիտական հիմերու վրայ և ազգաբանական հետազօտութիւններով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կրօնական այդ հարցին մասին տուած լուսաբանութիւնները պիտի յեղաշրջեն նաև մեր Բողոքական ազգայնոց ըմբռնումը։

Գրութեան նիւթն է՝

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը շաբաթ օր կայս. Պալատ գնաց, Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ շնորհաւորութիւններ մատուցանելու յոտս Կայս. Գահոյից։ Ն. Սրբազնութիւն յետոյ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ պալատական աւագանւոյն, ինչպէս նաև Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտիին և բոլոր Նախարարներուն։

—Նոյնպէս Տ. Բարթուղիմէոս Զամչեան, Տ. Մեսրոպ Սուքիասեան և Տ. Հմայեակ Դիմաքսեան Սրբազանք Կայս. Պալատ երթալով, Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ շնորհաւորութիւններ մատուցին յոտս Կայս. Գահոյից։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ իրիկուն Բերայի բնակարանէն Մայր եկեղեցի իջնալով, նախագահեց Մեծ Պահքի արարողութիւններուն և քարոզեց ընթերցանելով «Բնող գաղտնեաց»։

ՍԱՄԱԹԻԱ բնակող Զաբար աղա Գրիգորեան, որ իր ամբողջ կալուածները 2000 ոսկի արժողութեամբ հինգ տուն, կենդանութեանը կտակած էր Ազգ. Հիւանդանոցին, երէկ մեռաւ Սամաթիոյ իր բնակարանին մէջ։

Թէ՛ Սամաթիոյ և թէ Նաւլը Գաբուլի Թաղ. Խորհուրդները մրցակցութեան մէջ են բաժնելու համար հանգուցեալին վերջին յարգանք մը ընելու առաջնութիւնը։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսը իր ծանօթ բարեացակամութեամբ մասնաւոր գիր մը ուղղելով Պէրութ գտնուող Տ. Յովհաննէս եպս. Գաղանճեանի թոյլատրած էր Ն. Սրբազնութեան իբրև Հայ. Եկեղեցւոյ եպիսկոպոս և Կիլիկիոյ միաբան, մասնակցել եկեղեցական արարողութիւններուն և ի հարկին պատարագել։ Ամսոյս մէկին Պէյրութի Ս. Նշան եկեղեցիին մէջ առաջին անգամ ըլլալով պատարագեց Տ. Յովհաննէս Եպս.։ Խուռն բազմութեան մը ներկայութեանը և քաջալերեց իրեն բնաբան առնելով «Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ» խօսքը։ Պատարագիչ Սրբազանը «Ես առաւելի միջոցին, իբրեւ միաբան Կիլիկիոյ, Ընդհ. Հայրապետէն ետքը, յիշատակեց նաև Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսը։

ԳՈՒՄ ԳԱԲՈՒԻ ԴՈՒՐՍԻ Թաղ. Խորհուրդը իր հրաժարեալ անդամակիցներէն Սարգիս էֆ. Պէօճէքեանի տեղ, ընտրելի ներկայացնելով Սարգիս էֆ. Գոչունեանը, անոր վաւերացումը խնդրած է Պատրիարքարանէն։

ՄԻԽԱԼԸՃԷՆ կը գրեն մեզի.—Ամէն տարի Ս. Սարգիսի օրը մասնաւորապէս տեղի ունեցած հանդէսին առթիւ այս անգամ հրաւիրուած էր Պանտրմայի և Վիճակաց Առաջն. Տեղապահ Տ. Թաթուլ Ծ. վրդ. Դուրեան, որ իր հետ ուենենալով Արժ. Տ. Միքայէլ քահանայ Պիւլպիւլեանը, հոս հասաւ։ Դիմաւորուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն։ Առագին բազմութիւն մը լեցած էր փողոցները։ Տ. Թաթուլ վարդապետ առաջնորդուեցաւ տեղւոյն քահանայարէն Տ. Եղնիկ Թէքէեանի տունը։

«Հանդէսին փայլ մը տալու համար նոյն գիշերը Միխալբեճ եկած էին նաեւ Բիւրմաթը - Դասապայի քահանան և գպրաց դասը։ Տեղացի երիտասարդները եկեղեցիին բակին մէջ հերիսայ (fkoykk) կը պատրաստէին նոյն գիշերը՝ առագին կաթսաներու մէջ՝ վաղեմի սովորութեան մը համաձայն,— և այս էր մատաղը։ Հետեւեալ առաւօտ (Շբ.) Տեղապահ Ս. Հայրը պատարագելով՝ օրուան և հանդէսին նկատմամբ պատչաճ քարոզ մը խօսեցաւ, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Բ. Կայսեր թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար։ Պատարագի աւարտումէն յետոյ ժամբարը Ս. Հայրը թափորով առաջնորդուեցաւ մատաղատեղին ուր օրհնեց ժողովուրդը և պատրաստուած մատաղը (հերիսան), որ ապա սկսաւ բաշխուիլ առհասարակ ամէնուն՝ առանց ազգի և կրօնի խտրութեան։ Ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը կը տեսնուէր ամէն կողմ, չուկայի խանութները փակ էին, ընդհանուր ոգեւորութիւն մը կը տիրէր վերջապէս։ Կէս օրին Տ. Թաթուլ վրդ.ի համար յատուկ սեղան մը պատրաստուած էր Տ. Միքայէլ քհ.ի տունը ուր հաւաքուած էին քաղաքին երեւելիները, Թաղապետական բժիշկ Սալիմ էֆ. և ուրիշներ։

«Զմոռնամ ըսել թէ տեղւոյս Ս. Եկեղեցին որ Ս. Սարգիս անուան նուիրուած է, ասով իր հարիւրերորդ տարեդարձը կը տօնէր։

ՄՆԱԿԵԱՆ ԷՖ. ԵՒ ԻԳՏԱՄ

Երէկուան Թուրք թերթերը կը հաստատեն Մանզուումէի շաբաթ օրուան Մնակեան էֆէնտիի մասին տուած լուրը, և մեր մեծայարգ պաշտօնակիցը Իգտամ, գնահատական տողեր նուիրելով, կ'արտատպէ մեր հրատարակած այնքան կարեւոր ինքնակենսագրութիւնը։ Ցաւելով թէ ինքն ալ ստուգած է դժբաղդ լուրին իրականութիւնը։

Միւս կողմէ, երէկ իրիկուան դէմ տարաձայնութիւն մը կը պտտէր թէ Մնակեան էֆ.ի մահուան լուրը կանխաւ է։ Մաղթելի է որ այդպէս ըլլար։ Սակայն ամէնէն ցաւալին Մնակեան էֆ.ի չուրջ գտնուող անտարբերութիւնն է, որոնք երկու տողով իսկ չեն տեղեկացներ մեծանուն դերասանապետին աւտոդիական տոյգ վիճակը, երբ 4-5 օրէ ի վեր թերթերը անով կը զբաղէին։

Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն իրողութիւնը, երբ երկու տարբեր աղբիւրներէ անոր մահուան գուժը կը հասնէր, չէինք կրնար զանց ընել անոր հրատարակութիւնը։

Իգտամ հետեւեալը կը գրէ կենսագրականին գլուխը։

«Ամէն տարակոյսէ վեր է թէ Մնակեան էֆէնտի մեծամեծ ծառայութիւններ մատուցած է մեր երկրին արուեստագիտական կեանքին և ճշմարիտ աշխատութիւն մը տուած է թատերական արուեստին առաջդիմութեան։ Մնակեան էֆ., դերասանութեան համար իր բնական տաղանդէն զատ, հմուտ ըլլալով ֆրանսերէնի, շատ մը խաղեր թարգմանած և ասոնց գրեթէ մեծ մասը բեմ հանած է։ Թատրոնին հանդէպ մասնաւորաբար իր համակրանքն ու ջանքերը, ինչպէս նաեւ խումբին հոգածութիւնը շատ մեծ գնահատութեան արժանի են։

«Թատրոնին մէջ ամէնէն աւելի ճշմարտանմանութիւնը և արուեստի պահանջքներուն համաձայն վարմունք մը կը փնտռուի։ Մնակեան էֆ. այս տեսակէտէն առաջնակարգ դերասան մը չնկատուիր թէեւ, բայց մեր երկրին ամէնէն ընտիր, արուեստին ամէնէն աւելի փափաք ունեցող արուեստագէտն էր, որ աշխատած է ասպարէզին նորութիւնները պահելով հանդերձ բեմին վրայ, փափկութեամբ ու պատշաճութեան սահմաններուն մէջ բարոյական և մտաւորական օգուտ մը տալ հանդիսական հասարակութեան»։

* * *

Մեծանուն Մարտիրոս էֆ. Մնակեանի յիշատակին յարգանք մը մատուցանելու համար, Օսմ. Կառավարական զաւեշտախաղումը, առաջնորդութեամբ Միքայէլ էֆ. Զափրատի, որ այս Շաբաթ իրիկուն ներկայացում մը պիտի տար Գասը Գիւղի մէջ, յետաձգեց իր ներկայացումը,

ՄՆԱԿԵԱՆ ԷՖ. ՈՂՋ

Այս գիշեր, ժամը 7½ին, Պրուսայի մեր գործակալ Մագսուտ էֆ. Եոսմալեանէ հետեւեալ հեռագիրը հաղորդուեցաւ Խմբագրատունս.

«ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԷՐԵԱՐ» ԼՐԱԳՐԻՆ

Կէս գիշեր ժամը 6ին (Ը. Թ.)

«Մնակեան էֆ.ի մեռած ըլլալուն լուրը բոլորովին սխալ է։ Նոյն իսկ հիւանդ ալ չէ։

ՄԱԳՍՈՒՏ ԵՈՍՄԱԼԵԱՆ

Ասիկայ բոլորովին առեղծուածային խնդիր մը եղաւ, քանի որ Պրուսայէն եկած երկու նամակներ՝ որոնք գոյութիւն ունին, մեռած ըլլալը կը գրէին Մնակեան էֆ.ի, բայց երբ սա վերի հեռագիրը կայ, ալ ամէն կասկած կը ցրուուի և մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ ամէն անոնց, որոնք միշտ յարգող մը եղած են մեծ ու կարող դերասանապետին։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՑՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Շաբաթ առաւ մեծ շքով կատարուեցաւ Գուրպան Պայրամըի հանդէսը։

Վեհ. Սուլթանը ժամը 12½ին քառաձի փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած մեկնեցաւ Եըլտըզի Կայս. Պալատէն դէպի Սլնան Փաշայի մզկիթը։

Վեհ. Սուլթանին դէմը նստած էին կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆ. և Սպարապետ Բիղա փաշա, բարեւ բռնած։

Ամբողջ ճամբուն վրայ զինուորներ բարեւի կեցած էին։

Մզկիթին բակին մէջ կը սպասէին Մայր-Թագուհին, իշխանուհիները, Կայս. կանանոցին տիկիններն, նաեւ Մեծ-Եպարքոսը, նախարարները և զինուորական ու քաղաքային բարձր պաշտօնատարներ։

Վեհ. Սուլթանը Պայրամի արարողութեանց ներկայ գտնուելէ ետք, որոնք տեւեցին մօտ ժամ մը, հանդիսաւոր թափորով գնաց Տօլմա-Պաղչէի Կայս. Պալատը։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, նախարարները և ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ պերճօրէն զարդարուած ձիերով առջեւէն կ'երթային։ Իսկ ուրիշ պաշտօնատարներ ալ կայս. կառքին քովէն հետիոտն։

Տօլմա-Պաղչէի մէջ կառքը կեցաւ Պալատին ներքին գաւիթին առջեւ։ Վեհ. Սուլթանը իջաւ կառքէն և գնաց Պատուոյ սանդուխին առջեւ, ուր շարուած էին եօթը խոյեր, գեղայարդար, սանտրուած, եղջիւրնին ոսկեզօծ և ժապաւէններով զարդարուած։

Արծաթ ափսէի մը վրայ ոսկի շեղբով դանակ մը մատուցուեցաւ Վեհ. Սուլթանին, պալատական պաշտօնատարի մը միջոցաւ։ Ն. Վեհափառութիւն դանակը կամաց մը քսեց խոյերէն մէկին վիզին։ Այսպէսով սկսաւ գուրպանի արարողութիւնը։

Վեհ. Կայսրը յետոյ մտաւ Պալատ և Իր մասնաւոր յարկարաժինը գնաց քիչ մը հանգիստ առնելու համար աշխատասիրի արարողութենէն առաջ։ Այս միջոցին քաղաքային, զինուորական և կրօնական բոլոր բարձր պաշտօնատարները աստիճանի կարգով շարուեցան Գահոյից Սրահին մէջ, Մեծ-Եպարքոսէն մինչեւ Ուլեմայի Բ. աստիճանաւորները։

Վեհ. Սուլթանը Սրահ մտաւ և գնաց նստաւ Իր Կայս. Գահին վրայ։ Անմիջապէս Նագիպ-իւլ-Էշրաֆ էֆէնտին առաջ անցաւ, Պայրամը շնորհաւորեց և աղօթք մը արտասանեց Ն. Վեհափառութեան արեւշատութեան համար։ Աղօթքէն ետք Կայս. Պալատին նուագածուներու խումբը հնչեցուց Համիտիյէ մարշը, որով սկսաւ աշխարհայրի արարողութիւնը։

Կայս. Գահին ձախ կողմը կեցած էր Կայս. անձնական սպասակոյտին պետ զօր. Շաքիր փաշա, Գահոյից ոսկեհուռ մեծ ժապաւէնը բռնած։

Արարողապետ Իպրահիմ պէյի տուած նշանին վրայ, Մեծ-Եպարքոսը առաջացաւ, ի դիմաց բոլոր նախարարներուն շնորհաւորեց Պայրամը և համբուրեց Մեծ Ժապաւէնը։ Ն. Բարձրութեան հետեւեցան նախկին Մեծ-Եպարքոսները, նախարարները, և զինուորական և քաղաքային բարձրաստիճաններ, համբուրելով Գահոյից Մեծ Ժապաւէնը։

Ասոնց մեկնելէն ետք Գահոյից Սրահը մտաւ Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտին, իր ետին ունենալով կրօնական պաշտօնեաները և իւլեմաները։

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ ոտքի ելլել իր Կայս. Գահէն և ոտքի կենալ Շէյխ-իւլ-Իսլամին արտասանած աղօթքին միջոցին։

Կրօնական պաշտօնատարներու շնորհաւորութիւններէն ետք, Վեհ. Սուլթանը պահ մը առանձնացաւ և յետոյ ընդունեց պալատականները։

Ռիչ ետք Ն. Վեհափառութիւն նոյն հանդիսաւոր թափորով վերադարձաւ Եըլտըզի Կայս. Պալատը, ժամը 5ին ատենները։

Կայս. թափորին երթուդարձի ճամբուն վրայ զինուորներ բարեւի կեցած էին և անհամար ժողովուրդ օդը կը թնդացնէր «Բատիշահըմ չօք եաշա» խանդավառ աղաղակներով։

Այսհամբոյրի արարողութեանց ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան Աւստրիական դեսպան Պ. տը Բալիէ, իր քանի մը պաշտօնատարներով, իշխան և իշխանուհի Թրուպէցքոյ, իշխան Հէրցքէլթ, Հելլէն դեսպան Մ. Կրիբարիս իր Ա. Թարգմանով, Պարսից դեսպանատան գործակատար Մուսթաֆա Խան, Ա. Թարգման Յովհաննէս Խան և ուրիշ շատ մը դեսպանական պաշտօնատարներ, որոնք արժանացան կայս. մեծարանքներու։

* * *

Պարսից Վեհ. Շահը և բոլոր Եւրոպական Վեհապետները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Վեհափառութիւն փոխադարձ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

Շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին նաև Եգիպտոսի Խիվը, Մէքքէի Էմիրը, Պուլկարիոյ իշխանը, կուսակալները, զօրաբանակներու հրամատարները և Օսմ. դեսպանները։ Կայս. Պալատին Ա. քարտուղարութիւնը Վեհ. Սուլթանին գոհունակութիւնը հաղորդեց անոնց։

Հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը, դեսպանատուններու Ա. Թարգմանները, Օսմ. Պանքայի, Բրէտի Լիոնէի, Հանր. Պարտքի Վարչութեան, Բէյժիի և երկաթուղիի ընկերութեանց Տնօրէնները Կայս. Պալատ երթալով, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

—Իրենց պատիժին երկու երրորդ մասը աւարտող 86 այր և 2 կին բանտարկեալներ ազատ արձակուեցան։ Գաւառային բանտերէն ալ բանտարկեալներ կ'արձակուին։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն ոչխարներ բաշխուեցան բոլոր զօրանոցներուն, Պոլսոյ մզկիթներուն, մէտրէսէներուն և թէքէներուն։

Ոչխարներ զրկուեցան նաև Համազգային Անկեղանոցին Իսլամ պատսպարեալներուն համար։

—Ողորմութիւններ բաժնուեցան աղքատներուն, Համիտիյէ մզկիթին և Բ. Դրան առջեւ, ինչպէս նաև Պէշիկթաշի և ուրիշ թաղերու մէջ։

—Պայրամի առթիւ Օսմ. և օտար պահականները ինչպէս նաև նաւահանգիստ գտնուող առեւտրական նաւերուն մեծ մասը դրօշազարդուած են։

—Մեծ-Եպարքոսը, Շէյխ-իւլ-Իսլամը և բոլոր նախարարները երէկ ևս Կայս. Պալատ գացին, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին յոտս Կայս. Գահոյից և արժանացան Կայս. մեծարանաց։

ԿԱՑՍ. ՀԵՌԱԳԻՐ.—Վեհ. Սուլթանը ցաւակցական հեռագիր մը ղրկեց գերման կայսեր եղբօր, Բրունսիոյ Հայնրիխ իշխանին, որուն պզտիկ տղան մեռած էր։

Ս. ՖԷՐԻԳՈՒԹԻՒՆ.—Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Կայս. աւագ հրացանակիր Թահիր փաշայի հաւատարմական ծառայութիւնները, վերջերս հաստատուած Ս. Ֆէրիգութեան աստիճանը շնորհեց Ն. Վեհմութեան։ Այս նորահաստատ աստիճանը առաջին անգամ ըլլալով Թահիր փաշայի կ'տրուի։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց անմիջապէս սկսիլ Անսալաս տան յանձնարարուած 7 թորպիլա-հալածներուն շինութիւնը։ Նոյն Իրատէն հրամայեց շուտով աւարտել Թէրսանէի մէջ վերաշինուող 3 մարտանաւին աշխատութիւնները։

—Ամերիկայի մէջ շինուող Մեճիտիէ զրահաւորը պիտի զինուէր վերջին դրութեամբ թնդանօթներով և ռազմանիւթերով։ Այս անգամ սակայն ռուսեֆոն պատերազմին մէջ թնդանօթներու մասին փոփոխութիւններ պէտք տեսնուած ըլլալով, հրանգ տրուեցաւ նոյն նաւարանին որ, օսմ. զրահաւորը ըստ այնմ զինուի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ. — Շքոտրայի կողմերը ասպատակող հուլակաւոր աւազակապետ Նօլ Բօլէ և իր համախոհները ձերբակալելու համար զինուորներ ղրկուեցան, որոնք պաշարեցին յիշեալներուն գտնուած Մալիսօրի աշտարակը։ Ընդհարումը սկսաւ և երեք ժամ տեւեց։ Ի վերջոյ աւազակապետը սպաննուած, իսկ ընկերներէն 3 հոգի ողջ ձերբակալուեցան։

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Եւրոպայի մէջ արմտիքը բարձրացած ըլլալով, Պոլսոյ և Անատոլուի մէջ ալ զգալի եղած է այդ բարձրացումը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԷՄԻՐԿԷՆԻ ՈՃԻՐԸ. — Էմիրկէնի մէջ (Վոսփոր) փոսպան Աստուր աղայի թաղաքացիներէն Բուրու-Զայցի Ցարութիւն Սարգիսեան, ուրբաթ գիշեր ծանրապէս վիրաւոր վիճակի մէջ պատկած գտնուեցաւ Էմիրկէնի և Սթէնիայի ծովեզերքի ճամբուն վրայ, Թսքմաք Պրուն ըսուած տեղը։ Պոյաճի քէօյի ոստիկանութիւնը փութաց ոճրին վայրը և տեսաւ որ Ցարութիւն կռնակի վրայ փռուած՝ հագիւ կրնար շնչել։ Վիրաւորը անմիջապէս վերցուեցաւ դեղարան տարուելու համար, սակայն ճամբան մեռաւ։ Մարմինը տարուեցաւ Պոյաճըգիւղի Հայոց եկեղեցին, ուր բժիշկներ քննելով հաստատեցին թէ, հատու գործիքով մը յարձակած էին Ցարութիւնի վրայ և մահացու հարուած մը տուած էին ձախ քունքին։ Խուզարկութիւններէ երեւան հանուեցաւ թէ սպանեալը նոյն օրը Սթէնիա գացած էր ապառիկ հաւաքելու համար և 5-6 ոսկի ժողված երբ ծովեզերքէն կը դառնար փուռ, ճամբան յարձակում մը կրած էր։ Կը կարծուի թէ պատճառը գողութիւնն է։ Սպանեալը 15 տարիէ թապլաքարութիւն կ'ընէ եղեր։ Պէշիկթաշի հրամանատար Հաճի Հասան փաշա խիստ հրամաններ տուաւ ոճրագործը կամ ոճրագործները շուտով երեւան հանելու համար։

ՄԵԾ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան խորհրդական Նէէիպ պէյ Մէլհամէի Թաքսիմ, Սբրա Սէլվի փողոցին տունը գողեր մտնելով, վերցուցած են շատ մը արժէքաւոր իրեղէններ և գոհարեղէններ, քանի մը հազար ոսկի արժողութեամբ, կ'ըսէ Մոնիթէօր։ Գողերը կը փնտռուին։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

27 Փետրվար 1904

Ֆրանս. 3% Français)	95	37
Բէյժի (Tab. Turcs)	340	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	78	32
Երկաթուղի (Lots Turcs)	112	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	541	—
Թրանսվալ (Transvaal)	86	—

Կարդալ Դ. Երես «Լունիոն»
Ապահովագրական Ընկերութեան ազդը

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳՈՐՍԵԱՆ ԵՒ ՔՈՒԲԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ՆՈՐ ՑԱՐԶԱԿՈՒՄՆԵՐ

ԹՕՐԻՕ, 27 Փետր.—Բիւթէր կը տեղեկանայ թէ ամսոյս 24ին Ճարոնցիներուն կողմէ Բորթ Արթուրը պաշարելու համար եղած փորձերուն ատեն անձի ոեւէ կորուստ չկայ։ Ճարոնցիներուն, ռուս նաւատորմին Բորթ Արթուրէն դուրս ելլելը արգիլելու մտօք, նեղուցին մէջ ընկղմել ուզած հին նաւերը նախապէս քանդուեր են Ռուսերուն կողմէ։

ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, (Պաշտօնական).—Զօր. Բֆլուկ հետեւեալը կ'հեռագրէ.—Ամսոյս 25ին առտուն 16 մարտանաւերէ բաղկացած թշնամի նաւախումբ մը բերդերուն մօտենալով սկսաւ ռմբակոծել թէ՛ ամրոցները և թէ նաւահանգստէն դուրս գտնուած Աֆոյս, Պայան և Նովիք մարտանաւերը։ Կրակը կէս ժամ չարունակուեցաւ։ Մեր յածանաւերը այս միջոցին նաւահանգիստ դարձան։ Թշնամին յետոյ քանի մը վայրկեան ևս կրակ ընելով մեր ամրոցներէն մէկին վրայ, հեռացաւ։ Բիչ ետք չորս յածանաւեր, բաժնուելով թշնամի նաւատորմէն դէպի Կօլօպինայի նաւահանգիստը գացին և սկսան կրակ ընել հոն գտնուող մեր մէկ թորփիլանաւին վրայ։ Թշնամին 20 վայրկեան ևս ռմբակոծեց ծովեզերքը և յետոյ մեկնեցաւ։ Մեր ամրոցներէն միայն մէկ հոգի վիրաւորուեցաւ։»

—Վլատիվոսթոքի հրամատարը կը ծանուցանէ թէ, ամսոյս 24ին առտուն Բսսէքի կղզիին հարաւակողմը ճարոնական 10 նաւեր տեսած է, որոնք իրիկուան դէմ անյայտ եղած են։

—Մովակալ Ալեքսէյ հեռագրով մը կը հաստատէ Բիլուկի և Վլատիվոսթոքի հրամատարին հեռագիրները։

ԲԱՐԻԶ.—Բեթերսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Ճարոնցիք Դշ. օրէն ի վեր, ամեն օր կը յարձակին Բորթ Արթուրի վրայ, և միշտ ետ կը մղուին։

ՇԱՆԿԱՑ։—Տալնիի կողմերը բազմաթիւ զօրք ցամաք հանելու համար, Նակազաքիի մէջ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ։

ՖՕՐԷԱՑԻ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԷՈՒԼ.— Բիւթէր կ'իմանայ թէ Քորէայի կայսրութիւնն որոշած է Ճարոնցիներուն հետ միասին Ռուսիոյ դէմ զօրք ղրկել։

ԹՕԹԻՕ.—Ամսոյս 22ին համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ Ճարոնի և Քորէայի միջև։ Այդ դաշնագիրով Քորէայի հողային ամբողջութիւնը և անկախութիւնը կ'ապահովէ Ճարոն, ասոր փոխարէն զինուորապէս գրաւելով քանի մը ռազմագիտական կէտեր։

ՌՈՎ ՍԿՍԱՒ

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէ հեռագիր մը ծանուցանէ թէ Ճարոնական Կառավարութիւնն Եւրոպան Տէրութեանց մօտ իր ունեցած դեսպաններուն հրանգ ղրկեց բացատրութիւններ տալ Տէրութեանց, հաստատելու համար թէ ռուսական վերջին ծանուցագրին հակառակ, Ռուսիա է որ սկսաւ թշնամութիւնները։

ՊՐԻՒՔՍԷԼ.—Լուր տրուեցաւ Պէլճիոյ արքունիքին թէ, Վիլհէլմ կայսր մտադիր է փոխադարձ այցելութիւն մը տալ Պէլճիոյ Լէոբոլտ թագաւորին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

ԲԱՐԻԶ 28.— Բորթ-Արթուրէ կը հեռագրեն թէ ճարոնական 25 մարտանաւեր պաշարած են Բորթ-արթուրը։ Ճարոնական թնդանօթակիր մը որ յարձակման պահուն վնասուած էր, Զիֆու գացած միջոցին ընկղմեր է։

ԲԱՐԻԶ.—Բորթ Արթուրէն կը ծանուցանեն թէ Ռուսերը կ'պարպեն Տալնին։

ԲԱՐԻԶ.—Բեթերսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Լոնտոնի ռուսական դեսպանը Բ. օր իր պաշտօնատեղին պիտի դառնայ։

Մեծ Պահոց առթիւ կը յանձնարարուի

ԿԵԱՆՔԸ ԱՌԱՆՑ ՀԱԻԱՏՔԻ

ՔԱՐՈԶԱԳԻՐՔԸ

ԳՐԵՑ

ՆԵՐՍԷՍ ՎՐԴ. ԳԱՆԻԼԵԱՆՑ

Կեդրոնատեղին է Պալենց Գրատունը։ Կը գտնուի նաև բոլոր Հայ գրավաճառներուն քով։ Գին 5 դահեկան։

''ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

14 Փետրուար 1904 39

ԼԱՔՕՂՈՂՈՅԹՍՆ ՈՃԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Զ.

Կեցաւ չուռչ առնելու համար չարունակեց.

—Պարոն ձեզի չեմ ճանչնար բայց ոստիկան էք անշուշտ. Լանկլատ հետեւաբար ձեր թշնամին է։ Բայց դուք իմ բարեկամներս էք. ձենէ մէկ բան կը պահանջեմ. կարելի եղածին չափ շատ պահեցէք զիս ձեր մօտ... բանը ինծի չվախցնէր, քաջ կին մըն եմ, մինակ ա՛ն կը վախցնէ ինծի ա՛ն. անկէց հեռու բոլոր ուժերս կը վերստանամ։

—Աղէ՛կ աղջիկս, կրնաս ինքզինքդ ապահով նկատել. չնորհիւ քու պատուական տեղեկութիւններուդ Լանկլատ ձերբակալուեցաւ։

—Եւ դո՞ւք ձերբակալեցիք զայն, չե՛մ հաւատար, ըսաւ կինը մտասեւեռ։

—Ե՛ս իսկ...

Ցանկարծ Սօլէյլ-Բուշան խոյացաւ դէպի ոստիկանը և անոր երեսները համբուրեց խանդագին։

—Շատ սիրուն և մանաւանդ արտաքին ես սիրելիս, ըսաւ Վիպէռ կատաղելապէս անզգայ այս անակնկալ գրգռանքին. չեմ հասկնար սակայն ուրախութեանդ պատճառը։ Լանկլատ ձերբակալուեցաւ, բանտ դրուեցաւ և բերդարգելութեան պիտի ղրկուի. չափէ դուրս բան մը չկայ ասոր մէջ. բայց երկու անդամ փախած է, երրորդ անդամ մըն ալ կրնայ փախչիլ և քու մարտիրոսութիւնդ պիտի սկսի աւելի աղէկ տեսակէն...

Սօլէյլ-Բուշան տխրեցաւ։

—Երբեք հանգիստ չպիտի ըլլաս, աւելցուց Վիպէռ, երբեք բարձիդ վրայ գլուխդ անվրդով չպիտի մնայ, որքան ատեն որ դուն զայն թիապարտութեան մէջ թողուս։ Բանտէն կը փախչի գիւղական տունէ մը դուրս ելածի պէս։ Ատկէց աւելի բանի մը պէտք ունիս։

—Ի՞նչ...

—Օրինագրքին մէջ ուրիշ պատիժներ ալ կան... օրինակի համար մահուան պատիժը...

Կինը ժժգունեցաւ և ըսաւ.

—Մահուան դատապարտուելու համար բան մը ըրած չէ որ...

—Վսահ ես, հարցուց ոստիկանը մօտենալով և անոր աչքերուն մէջ նայելով պիչ։

Ա՛լ աւելի ժժգունեցաւ և Վիպէռ լսեց որ սապէս կը մրմնջէր.

—Չպիտի խօսիմ։ Ո՛չ, այս անգամ չպիտի խօսիմ։ Չեմ ուզեր որ զայն մեռցնեն...

—Զարմանալի բան է ատ, դիտել տուաւ Վիպէռ, Լանկլատ և դուն կարծիքի ո՛րչափ տարբերութիւն ունիք. դուն կ'ըսես թէ չեմ ուզեր որ մեռնի ան այլ բանտարկուի, իսկ ան քեզի համար կ'ըսէ թէ պէտք է մեռնիս։

—Ա՛հ, ատիկա ի՞նչ ըսաւ, կ'ուզէ որ մեռնի՞մ ուրեմն։

—Ոչ միայն կ'ուզէ որ մեռնիս այլ քեզի սպաննել կ'ուզէ ինքն իսկ։

—Ինծի ի՞նչպէս կրնայ սպաննել բանտն է նէ... ինչո՞ւ չպիտի սպաննէ ինծի... բայց կորսուա՛ծ եմ տէ՛ր Աստուած... կորսուած եմ եթէ չփախչի։

—Իր փախչիլը արգիլենք և զայն դատարան ղրկենք։ Երդուեալները զայն կառափնատին պիտի տան։

—Բայց կրնայ ըլլալ որ ալ աղատ արձակուի։

—Անկարելի է ադ. երբ պզտիկ ոճիրի մը մեղքը երեւան ելլէ հերիք է. արդարութիւնը կատակ չըներ...

Թարգմ.

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 200

Վայրենիներուն Նահապետը

Վ. Է Գ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱՅՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼԵՏՆԱՔՈՒՅՑԸ

24

Տօն Միկէլ նայելով որ ալ կորսուած է, անմիջապէս իր մարդոցը դառնալով,

—Մե՛նք դմեզ մեռցնենք ըսաւ։

Միւսները հաւանութիւն յայտնեցին։ Քիւրիմէլլա անմիջապէս տունի մը դուռը բանալով ներս մտաւ միւսներուն հետ։ Այդ տունը լաւ ապաստանարանի մը տեղ կրնար ծառայել իրենց վրայ յարձակողներուն դէմ։ Քիչ մը վերջ իրենց հակառակորդները պահանջեցին որ Տօն Միկէլ յանձնուի իրենց։

Տօն Միկէլի հրամանով, իր մարդիկը մեկնեցան քովէն, ու ինք Մնայ Քիւրիմէլլային հետ։

—Վալանթէ՛նը մինակ պիտի կրնայ ձեզ ազատել։

—Բարեկա՛մ, պատասխանեց Տօն Միկէլ, Վալանթէնին հայր Սառաֆէնին և Ձեզի կը յանձնեմ աղջիկս, ազէ՛կ նայեցէք անիկա, որովհետեւ քիչ ատենէն հայր չպիտի ունենայ ալ ան։

Քիւրիմէլլա ողջագուրելով իր բարեկամը, իր կարգին քաշուեցաւ անոր քովէն, ու Տօն Միկէլ վա՛ր իջնելով, ինքզինքը յանձնեց հակառակորդներուն։

Երբ անոնց խումբը դերիին հետ ճամբայ ելաւ ու հեռացաւ քիչ մը, փոզոցին մացառներուն մէջէն երեք մարդեր ուրուականներու պէս երեւցան յանկարծ։

—Աստուա՛ծ իմ, Աստուա՛ծ իմ, պօռաց Տօն Բապլո՝ հեղձամղձուկ շեշտով մը, ո՞վ պիտի կրնայ ինձ վերադարձնել հայրս ու քոյրս։

—Ես, պօռաց Վալանթէն զօրաւոր ձայնով մը՝ ձեռքը անոր ուսին վրայ դնելով, չէ՞ մի որ հեռախոյզ եմ ես։

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

1

Սանթա-Ֆէ

Այս պատմութեան առաջին մասին մէջ անցած դէպքերէն գրեթէ ամիս մը ետք երկու ձիաւորներ մտան Սանթա-Ֆէ քաղաքին մէջ։

Տօն Միկէլ և Իպանէղ դատապարտուած էին տաժանակիր աշխատութեան։

Երկու ձիաւորներ առանց կանգ առնելու անցան քաղաքին մէջէն և ուղղուեցան դէպ ի հիւսակ մը։

—Տեսա՞ր ըսաւ ձիաւորներէն մէկը, ամէն մարդ կը քնանայ, ոչ ոք կրնայ մեզ դիտել, ալէկ ատեն կը հասնինք։

—Պա՛հ, կը կարծե՞ս, յարեց միւսը, կարելի է որ մէկը մեզի դիտէ։

—Կարելի է, մրմռաց առաջինը ուսերը թօթուելով, ամէն զարգացի մէջ հոգս չէ։

—Իմ ալ հոգս չէ, բայց կը կարծեմ թէ Անտէ Բառօթին հիւղակն է հոս։

—Աւելի ալէկ, անշուշտ Անտէ-Բառօթ չէ մոռցած իր ժամադրութիւնը։ Կեցիր իմացնենք։

—Պէտք չի կայ Սէտա, յարեց անմիջապէս մէկը, գիտէք թէ ես միշտ պատրաստ եմ ձեզ ծառայելու։ Ու դուռը բացուելով Անտէ Բառօթ երեւցաւ յանկարծ։

—Բարեւ, ըսին ճամբորդները ձիէն իջնելով ու հիւղակ մտնելով։

—Բարի եկաք պատասխանեց Անտէ ձիերուն սանձը բռնելով և զանոնք առաջնորդելով ախոռ մը։

Սէտոը ու Ֆռէյ Ամպրոզիոն էին որ կը հանդիպէին Սանթա-Ֆէ։

Երկար ճամբորդութենէ մը յոգնած, ճամբորդները նստան պահ մը և սպասեցին Բառօթի վերադարձին։

—Տակաւին չէի սպասեր ձեզի, ինչ որ է բարի եկաք հաղար բարով։ Ի՞նչ լուր կայ նայինք։

—Մեր խնդիրէն զատ ուրիշ բան մը չեմ գիտեր մանաւանդ որ ուրիշ դորձով զբաղելիք ատեն չէ։ Գիտէք թէ Տօնա Բլառաի առեւանգումը մեզ կը սարսափեր ծայրայեղ զգուշութիւններ ձեռք առնել։ Աղջիկը ձգեցինք ապահով տեղ մը։ Հիմա գանձին տեղը երթալու համար խումբերնիս կատարեալ է, ու անոր մէջէն ոչ ոք գիտէ մեր երթալիք տեղը։ Հիմա կորսնցնելու ատեն չունինք, այս իրիկուն իսկ կամ առաւօտն վաղը պէտք է որ ճամբայ ելնենք, Թերեւս Եւրոպացի թափառաշրջիկներէն ո և է մէկը մեզմէ առաջ գացած է այս գանձին տեղը։

Ֆռէյ Ամպրոզիոս կասկածոտ ակնարկ մը նետեց իր ընկերին վրայ։

—Եթէ ատանկ բան մը ըլլայ նէ, չիտակը շատ չարաղէպ պարագայ մը եղած պիտի ըլլայ։

—Կասկած մըն է ունեցածս, ուրիշ բան չէ։

—Տեսնենք, Սէտո, յարեց կրօնաւորը, մեր դիրքին տաղտկութիւնները արդէն բաւական են մեզի։

—Ի՞նչ կ'ուզէք ըսել, յարեց Սէտո,

—Առեւանգուած աղջկանը վրայ է որ կը խօսիմ։

—Ա՜հ, ա՜հ, յարեց Սէտո, ատոր վրայ կը խորհի՞ք։ Այս կինը առեւանգելուս պատճառը շատ կարեւոր է։ Երկրորդ Տօնա Բլառաին առեւանգումը ի՞նչ յարաբերութիւն ունի Աբաչէորիայի խորերը գտնուող գանձի մը հետ։

Այս միջոցին դուռը զարնուեցաւ։

2

Եկողները Քիւրիմէլլան ու անծանօթ Մեքսիկացի մըն էին։

Անծանօթը խօսակցութեան միջոցին յայտնեց թէ իր գալուստը պէտք չէր որ արգիլեր իրենց խօսակցութիւնները որոնք կը դառնային առեւանգուած աղջկան մը վրայ։

—Ի՞նչ պիտի ընէք զայն հարցուց։

Այս հարցման վրայ Սէտոն և միւսները զարմացան և ըսին ինքնիրեն թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ այս անծանօթը տեղեկութիւն ունեցած կ'ըլլայ անցած դարձածէն։

Այս զարմացումը յետոյ զայրոյթի փոխուեցաւ և Ֆռէյ Ամպրոզիոն դանակը քաշելով իր գօտիէն գնաց կեցաւ դրանը առջեւ որպէս զի անծանոթին անցքը արգիլէ, մինչ Սէտոն յանքերը պտտցնելով, կը սպասէր իրայ ելքին։

—Ի՞նչ որ ալ ըլլայ յարեց Սէտոն, բաղդը այնպէս բերած է որ մեր գաղտնիքին տիրանաք։

—Կը կարծէք որ բաղդը յաղողցուցած է։

—Պաշտպանեցէք ինքզինքդ, ոռնաց Սէտոն կատաղութեամբ, եթէ չէք ուզեր որ ձեզ մեռցնեմ։ Ըսէք, որովհետեւ վարանիլը ինձի համար չէ այս պահուս։

(Շարունակելի)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030,616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն ճգօր Ընկերութիւնն է — ԳԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցեղասնութիւն, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ ազգ ու որբերու համար օժիտ մը, չաբաթական փոքր վճարումներով. — (մինչեւ այժմս որը կոնտուար ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՓԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեանը ժամանակ, օրինակի համար՝ չաբաթական փոքր վճարումով մը, որոնք Մէկ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունը է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս.= ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԴԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱԵԱՆ

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Պոլիս Դաթրրճրօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՏՕՔԹ. ԻԶԶԷԹ ՔԵԱՄԻԼ

ԷՄՐԱԶԸ ՃԻԼՏԻՃԷ ՎԷ ԷՖԷՐԷՆՃԻՃԷ ՄԻՒԹԷԽԱՍՍԸՍԸ

Թապիպը մուսամիւէհ եաչան հասել օլան վէ չիրքին պիր մանդարէ իրայէ խէն քիրիքլէրի վէ հիչ պիր չէյէ մէպնի օլմայան սաչ տէօքիւլմէսինի սայլարքն բէնկիմնէ պիր թէֆիխէ հասել իթմէքքսիղին աղ զէմանան թէտավի իտէր, վէ եէնի վէ էսկի պէլ սօղուգլուղունը ասլա իզտրրապ հասել իթմէքքսիղին սօն ուսու իլէ թէտավի իտէր վէ ֆրէնկի եարէ վէ իզլէրինին ազ զէմանան թէտավի իտէր։

Բաղար վէ ճումաատան մաատա հէր կիւն սաաթ օն պուլուգատան սօնրա Շահզատէ գարարղօլու. ճիվարընտա Լէֆթէր էֆ.նին էշզախանէսինէ, վէ Շաէն 8է գատար Սուլթան Ամէտէ Պէյէտիյէ պաղչէսի գարլուսընտաքի Ճօրճի էֆ.նին էշզախանէսինէ պուլունուր։

ՄԱՄԱ MAMA

Ահա մնունդ մը, որ իր բնական վիճակին մէջ ամէնէն աւելի ֆօսֆաք կը պարունակէ։ Գիտական արժանահաւատ սկզբանց համաձայն պատրաստուած ըլլալով միսէն և ցորենէն աւելի մնուցիչ և դիւրամարս է։ Երբ այս մնունդէն մաս մը մանէ մարմնոյն մէջ, նոյն քանակութեամբ միսէն աւելի արիւն կ'արտադրէ։ Իր զլխաւոր պարունակութիւնն է հաւկիթի դեղնոցի չափ ֆօսֆաք և երկաթի բաղադրութիւններ։ Քիմիական ո և է օտար նիւթ չի կայ իր մէջ և ամէն տեսակ ալիւրներէ աւելի գերազանց և նախամտծար է։

Դեղագործ—Տարրագէտ
ԻՊՐԱՀԻՄ ՀԱԳԴԻ

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԻԼԵԱՆ

Ամէն օր առաւօտէն մինչեւ ժամը 6 Կէտիկ-Բաչա, Սարայ իչի եկեղեցիին կարգը գտնուող իր բնակարանը կը գտնուի, նաև երկուշաբթի և ուրբաթ օրեր Սամաթիա Սուլու Մանաստիրը թաղը, Գրիսեան էֆ.ի դեղարանին դիմաց յատուկ պատրաստուած սենեակը։ Իսկ նայելով երեքշաբթի օր, իր բնակարանը, և երկուշաբթի ևս Սամաթիա, ժամը 6էն մինչեւ 9 եկող հիւանդները մեծ խնամքով ձրիաբար կը դարմանէ։ 19-40

ԼՈՅՍ-ՔԱՐՈԶ

Գիտնալու համար թէ Աստուած ինչո՞ւ մարդ եղած է, Յունուար 6ի «Լոյս»ին մէջ Վահան վարդապետի կողմէ յատկապէս հրատարակուած Լոյս-Քարոզը կարդացէք։

ԳԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՑԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՑԱՃԱԼԻՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ՀԵՐՃԱՑԻ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԻՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԷՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԻՄԵՑԷՔ

Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԵՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։

ՀԵՐՃԱՑԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։

ՀԵՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։

ՀԵՐՃԱՑԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՑՄՍՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում

ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով եւ կ'առնուին։

Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով եւ կ'առնուին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ

"LYTHITE" STANDARD AMERICAN PAINT

ՇԻՆԵՐԵՐՈՒՆ ՆԵՐՍԻ ԵՒ ԴՈՒՐՍԻ ԻՆՉՊԻՍ ԵՒ ՊԱՏԱՆԱՅԻ ՅԱՏՈՒԿ

Կ'ուզէ՞ք ձեր տուները, դրասենեակները եւն. ամէն կարգի շէնքերը լուսաւորել ընտիր և գունաւոր պատանեաներով, որոնք հոս չունենան. շուտ չորնան և վրայ չելնեն, գործածեցէք ամերիկեան պատանները, որոնք ամէնէն խոնաւ օդին իսկ, 2-3 ժամէն կը չորնան, փորձ մը գոն պիտի թողու ձեզ։

Կ'ուզէ՞ք ձեր տուները, դպրոցները, թատրոնները եւն. ամէն կարգի շէնքերու ներքին մասերը ամէնէն պիտուն և բնական գոյներով ներկել, որոնք չուտ չորնալու և տաքտակները փոխել արգիլելու մեծ առաւելութիւնէն զատ գոյներնին չեռեռեն բնաւ և ներկուած տեղերը պայծառ և լուսաւոր ընեն։ Գործածեցէք ներքին շէնքերու յատուկ Ամերիկեան Լիթիայի ներկերը, ապահովապէս գոն պիտի մնաք։

Կ'ուզէ՞ք թարմ. փայտ, ալիւմ որ և է շէնքի դուրսի մասերը ներկել անձրեւին վնասներէն պահելու համար, գործածեցէք դարձեալ Լիթիայը։

Կ'ուզէ՞ք ածան, անճաւատայի կերպով ածան ճերկել ձեր որ և է մէկ շէնքն,

Կ'ուզէ՞ք որ ներկուած որ և է տեղ ներկուելէ անմիջապէս վերջ բնակելի ըլլայ առանց որ և է անհաճոյ հոտի և խոնաւութեան,

Կարեւորութիւնն մի տամ կարդ մը վարպետներու կամ ներկարարներու Լիթիայի մասին անհեպաստ խօսքերուն, որոնք անձնական շահերու նկատումով և կամ նախապաշարումով հակառակ են շատ մը օգտակար նորութիւններու։

Այլ հաճեցէք դիմել Թուրքիոյ միակ կեդրոնատեղին

Կ. Պոլիս, Մանմուս Փաշա, Քիւրճի խան թիւ 3 Գրիգոր Անէմեանի

— Մանաթիւղ կալաթա, Վոյվոտա խան Գ. Գարակէօզօի —

և Լիթիայի նմոյշներ ու գաթալօկներ ստանալ ուղղուած քանակութեամբ։

Դաւառները գործակալներու պէտք կայ։

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՀԱՆՐԱՇԱՆՈՒԹ ՄԱՄՆԱԳԷՏ ԴԱՂՂԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻԶԱՅԻՆ ԱՒՏԵՐՈՒՄ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութիւնն վրայ, Միսք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ,

Տեր եւ Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՂԷՐԵԱՆ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Ա.ՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Պոլիս, Պահչէ Դաբու, Պիճ Պիր Զէօքիսի դիմաց

ԱՐԱՄ ԴԱՐԱՖԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տոզրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Դաբու, Պէն-Պիր-Զէշիսին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԷՄԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեսին (էշզախանէի թիւրքիյէ) եէվմը քիւչաբնտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգաթան վէ ինզար օլնան քեսֆիֆէի կտվիէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինէ տօլայը չէհրիմդին էն միւքէմմէլ էշզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւմունէի իմթիհան օլմագ չէրէֆինի իպրաղ իթմիշ պիր. պու տրգաթ վէ իսթիմատա մուռնամ օլան թէֆտարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էշզախանէլէրէ մասրլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատարն պայլըճասը տըր. սամնին միւսէլլէմի վէ տէվմիրը բէսմիյէնին ասախի մուսատաճագ օլացաղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիսի պիր թէֆախէնէ պէ ըլէնիլէլ չու խրտէֆտրը միսթահսնէյէ պիր իլավէլի ինսանիյէթ քեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէֆախսնէն չիմտիրէ գատար միւրաճաաթ իսէն պիլտիմէլէ զուէֆայէ խասթէկնան մէճմանէն թէտավի իթտիրիմէք վէ մուալէճաթը լազըմ ատախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա իտիլմէք կիսի իսթիխար օլնան ֆէտատ քեարլըգլար նազարը տրգաթա ալընատագ օլուր իսէ պու էշզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթատա գիյատէ էէմենէնէ խրտէթ կիսի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբերվէրի իւզէրինէ թէէսխատիրվէր օլատաղը աբրոալ թայինի իտէրիչթէ չու թատատա օլնան հիմմէթը մատրուֆէտէն նայի տիր քի պու էշզախանէ իսթրիգը թէբագգրատա գաթի ատրէճաթ իտէրէք, պու էինքի մէրքէէպէի իրրազ էյէմիշ վէ պու էրուզէն ատ էրպատը միւրաճաաթին մէհանունէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթբպպանցա ատախի խօշնուտէթինի ճէլգ էյէմիշտիր։

Մէգքիւր էշզախանէսէ քեսֆիֆէի իլէլ վէ էմրազատ քէտար իսթիսատը թատ էյէմիշ մէյտանը աթբպպատ էէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունմաղդարը կիսի գիւքիւր ու իւնատէ մախսուս օլմագ իւզրէ ատ մուայէնէխանէյէր մէվճուտ տրը. էշզախանէտէ պուլնան ալէթ վէ էտվէպաթ ֆէնինիյէթնին միւքէմմէլիյէթի սէպեպի իլէ եէկիեատ տէնիրմէյէ չալան օլան (քանտիլիանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիրէտէն էվրօպատա ատգուզ սէնէ թատիլ իսթտիրիլտիքտէն ոնսրա իլէ տէֆտատ քիմիական տիրլօմատրը իհրազ իլէ չէհրիմդէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքքէթը թըպիէի Շահանէ քիմիական մուալիմէրինէն Տօքթօր Ամէտ Հիւսէյին պէյին եէրը իգթիատար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէնինը թահրիլտէքի իգթիատրը պուրատա նասը մալիմ իսէ, էվրօպատատա օ տէրէճէ մարուզ տրը, մուամիլէյի պէտէրը ինսանատա միւհթաջը թահրիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհրիմատ իլէ պիթթահրիլ տրբպպատա ինգազ վէ պինայէն ալէյի տրբպպայի մուամիլէյհիմին իլէրինի պիր գաթ ատատ թէտիլ իթմէքատ օլատաղը կիսի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատաղ ատախի սուրէթը միւքէմմէլէտ թահրիլ վէ իհզար իթմէքատ տրը։ 8—8

ՊԱՒԳԱՆ

ՍՕՖԵՍՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՑԻ, ԻՇԽԻՑԱՅ, ԹԷՍՄԻԼԱՆ ՖԻ. 750000000

1899ական մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » եանէքն » » » 460,267,208
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էսմէր Ի-ՎԷՐԻՆ վէ չօճուգլար իչին միւթէտալ չէրանթի իլէ սիկուրթա ատա իտէր

Եանէքա էրէզ հէր նէվի պիտա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Նէֆիսլի թասարուֆնա էրէզ ժալ, էվլատզը նազատիյէ վէ վարօր սիկուրթալարը գասպալ իտէր։

Հիսսէսարանա՝ 1896ական 18½%, 1897ական 18%, 1898ական 13%, 1899ական 16½% թէմեթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պասքէրլէրը (Տէրասատէթ Գրէտի Լրօնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Պանգ Նասիոնալ Պէլգիկա։

Թարղալար իչին միւսատիա վէ միւթէպէր քէֆալէթի ամէնիլէր ատանըլըյօր Գալաթա, Թարթարբուն խան, Պանք Օթթօմանա գարշուսընտա

Թիւրքիա իչին ուռուսի ամէնէթ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Ա՛ԻԹԱԾՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍ

1828 Վէ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիսաէ Բլաս Վաճուսմատ, 9 նամէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՅԻՆ ՇԻՐԱՆԻՆ

Սերմանէ վէ իսթիհսաթ 119,000,000 ֆր.
1902ին մագպուզաթը 24,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 279,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 21,500,000 »

ԵՕՄԻՐ ՇԻՐԱՆԻՆ

Սերմանէ վէ իսթիհսաթ 158,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 12,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ դաեէթ միւսատա չէրտիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ ատախի միւսթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էնվէյ

Ֆինանսատ էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պան... Սթանպոլ Ամանար ատախ

Սիգնալատա Սուլ... Օղլու բասամքտա տրը։

ՈՒԷՍԹԵՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՅԼԸ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՑԱԼ ԳՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՍՏ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇԸ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան գիյմէթլարընտ մէճմուա — Խնկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ատչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Գնատէնէն թէէսիսէ օլունմուշ սերմայէ » » 410,000

Թուրքիա չիւպսիսին միւտիրի ումումիի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իթթանպոլ, Սուլէման Հաճամ, Գալաթրճը օղլու խան 3: 43։

Թարղալարտա էշկիլատար վէ միւթէպէր ամէնէթէնէ տրանսրմագա տրը Իրթար. — Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Նրատաղը վէ Աման գումանիսլարը սերմայէի հասըլաթնտա նիսպէթէն 100% օլատաղը հասլէ Ուէսթրընէ 125% տիր։ Իրթէ պու էսգիգաթ Ուէսթրընէ բագիլէրինէ թէֆէվվուգ էթմէրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։